Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...эгтэмнай 1921 оной ...абрин 21-һээ гарана | № 73 (13868) | 1975 оной мартын 28, пятница | Сэн 2 мүнгэн.

АПРЕЛИИН 19-дэ—КОММУНИС СУББОТНИК

...ГЭЭЛ ЕХЭ БҮТЭЭСЭ ТУЙЛАХААР

...Н СЭМБЫН КОМ... Сэмбэ нэхэгшэд, ...эргшэд, нооһо сэбэр... ...гшад ба комбинадай ...дэлмэрилэгшэд ан... ...-нэй коммунис суб... ...бултадаа хабаада... ...шиндээ. Энэ үдэр ... шэнги бултадаа ...гараха, ажалай эгээл ...ээсэ туйлаха, нооһо ...цехэй хүдэлмэрилэг... ...рхим шанартай про... ...ргаха гэһэн үүсхэл ...ай бусад цехүүд, үй... ... дэмжэгдэһэн бай...

...нигто 2.716 хүн ха... ...хаар багсаагдана. ...эр 2.466 хүдэлмэри... ...ажаллажа, продукци ...юм. 250 хүн туһал... ...жал хэхэ, комбина... ...сон түхэлтэй болго... ...та хабаадалсаха бай... ...үдэр 665 мянган тү... ...аловой, 700 мянган ... товарна продукци ...аар хараалагдаа гэ... ...ин 40 тонно нооһон ... угаагдаха, 5 млн... ...сэмбэ нэхэгдэхэ, 4 ...ооһон ээрэгдэхэ бай... ...хэмжээтэй продук... ...бэрилһэн хүнүүдэй ... түлөөһэндэ үгтэхэ ...хэриг табан жэлэй ...оруулагдаха юм.

Өөрынгөө мэргэжэлээр шалгарагшадые элирүүлхэ конкурс субботнигой үдэр үнгэргэхэ гэжэ коллектив шиидээ. Ехэ бүтээсэ туйлахын, мэргэжэлээрээ шалгарагша гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын тула сэмбэ нэхэгшэд, нооһо ээрэгшэд, нооһо сэбэрлэн илгагшад мэргэжэл шадабариа харуулхал болоно. Профсоюзай комитет конкурсдо шалгарагшадта барюулха тусхай бэлэгүүдые бэлдэжэ эхилээ.

Коммунис субботнигые эмхитэй гуримтайгаар үнгэргэхэ зорилгоор цех бүхэндэ штаб эмхидхэгдэбэ. Мүн комбинадай штаб бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэжэ захалаа.

* * *

БАЙГАЛАЙ ЛЕСПРОМХОЗ. В. И. Ленинэй түрэһөөр 105 жэлэй ойдо зорюулагдаһан коммунис субботнигые бүтээсэ ехэтэй ажалаар тэмдэглэхэ гэжэ модошод шиидээ. Табан жэлэй хасада тэдэнэй хүдэлжэ олоһон 2.111 түхэриг мүнгэн оруулагдаха юм.

Леспромхозой хүдэлмэришэд ээлжээгээр амарха графигаар ажаллана. Тиимэһээ субботын үдэр бултадаа ажалдаа гараха аргагүй юм. Тэдэнэр субботнигто өөһэдынгөө хубитые оруулха зорилгоор долоон хоногой ажалай үдэр бүхэндэ, нэгэ час үлүү ажаллаха гэжэ шиидээ. Леспромхозой бага комплексно бригада бүхэн, модо ашагшад, буулгагшад, модо шэрэгшэд апрелиин 14-һөө коммунис субботнигой тоосоогоор модо бэлэдхэжэ, шэрэжэ эхилхэ байна.

Иимэ гуримаар 1.004 кубометр модон бэлэдхэгдэн шэрэгдэхэ юм. Хамта дээрээ 12 мянган түхэригэй товарна продукци гаргагдахаар, субботнигто 680 хүн хабаадалсахаар хараалагдаба. Леспромхозой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад, туһалбариин хүдэлмэрилэгшэд түлеэ хюрөөдэхэ, Турка тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо хүдэлмэри хэхэ. Мүн Золотой Ключ гэжэ модо бэлэдхэлэй пункт шадар Түрхэ гол дээгүүр баригдаха хүүргын шулуу бэлдэхэ байна. Субботнигто бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэгдэжэ эхилээ. Модо бэлэдхэлэй пункт, мастерска участок бүхэндэ модошодой суглаан үнгэргэдөө.

* * *

ШЭНЭ-БЭРЭЭНЭЙ МЕХАНИЧЕСКА ЗАВОД. Хүдэлмэришэд субботнигой үдэрые юрын хүдэлмэриин үдэрһөө илгаатайгаар үнгэргэхэнь. Юрын үдэр дунда зэргээр 28 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилэгдэдэг. Коммунис субботнигто хабаадагшад энэ үдэр 34 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргаад, ажалай түлөөһэндэ үгтэхэ 4,7 мянган түхэриг табан жэлэй жасада оруулха уялга абаа.

Энэ үдэр 2 автомашина, 8 автодвигатель, 1 трактор, тракторай 2 двигатель капитальнаар заһабарилагдаха, 30 прицеп, ГАЗ-69 автомашинын 10 кузов хэгдэхэ юм. Заводой олонхи хүдэлмэришэд өөһэдынгөө хэхэ ажал дүүргэхэ. Гадна заводой бусад 130 хүдэлмэришэд, алба хаагшад тосхоноо, заводоо болбосон түхэлтэй болгохо хүдэлмэри хэхэ юм.

Хүдөө ажахыда туһаламжа хүргэхэ гэжэ заводой хүдэлмэришэд мүн лэ хараалаа. Хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ техникэ заһабарилха тусхай бригада 10 хүнһөө бүридхэгдөө.

Коммунис субботнигто заводой 1.650 хүдэлмэришэд, алба хаагшад хабаадалсажа, энэ үдэрые ажалай ёһотой һайндэр мэтээр үнгэргэхэ гэжэ шиидэһэн байна.

С. БАРДАМОВА.

НЭГЭ ХҮН ШЭНГЕЭР...

Энэ жэлэй апрелиин 19-дэ коммунис субботник үнгэргэхэ талаар Москвагай түрүү предприятинуудай коллективүүдэй үүсхэлые аймагай ажалшад халуунаар дэмжэнэ. Таловска түмэр-бетон конструкцинуудые бүтээдэг заводто олон хүнэй хабаадалгатай митинг боложо, КПСС-эй үнинэй гэшүүн А. С. Орлов Москва-Сортировочная станцида болоһон түрүүшын субботник ба тэрэнэй удха шанар тухай хөөрэбэ.

Заводой үйлэдбэриин түрүүшүүлэй нэгэн И. А. Ханхашанов митинг дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа багша Ленинэй түрэһөөр 105 жэлэй ойдо зорюулагдаһан коммунис субботнигто бултадаа хабаадахыень предприятиингаа хүдэлмэрилэгшэдые уряалаа. Тэрэнэй дурадхалые митингдэ хабаадагшад нэгэн дуугаар дэмжэһэн байна.

Апрелиин 19-дэ — коммунис субботнигой үдэр 160 кубометр түмэр-бетон конструкци бүтээн гаргаха, цехүүдтэхи түхеэрэлгэнүүдээ заһабарилха, заводой газаа, досоохине сэбэрлэхэ гэһэн шиидхэбэри митингдэ хабаадагшад баталан абаба.

* *

Коммунис субботник үнгэргэхэ штаб Сэлэнгын модоной бааза эмхидхэгдэбэ. Тэрэ штабые предприятиин главна инженер Н. Ф. Плытник хүтэлбэрилхэ болоо.

Субботнигой үедэ бүтээгдэхэ ажал тодорхойлогдоо. Тэрэ үдэр 200 кубометр хюрөөдэмэл материал, 900 хэһэг шпала, 5000 түхэригэй мебель болон бусад продукци бүтээгдэхээр хараалагдана.

Багша Ленинэй түрэһөөр 105 жэлэй ойдо зорюулагдаһан коммунис субботнигто 1100 гаран хүн хабаадажа, хамтадаа 18.900 түхэригэй продукци бүтээн гаргахаар шиидэһэн байна.

П. ГРИГОРЬЕВ,
аймагай газетын редакторай орлогшо.
Прибайкалиин аймаг.

Хэхэ ажалаа тодорхойлонхой

Хабарай нарата үдэрнүүдэй үнгэрхэ бүри коммунис субботник ойртожо байна. Энэ үдэртэ хэхэ ажалаа наринаар түсэблэхэ хэрэгтэ промышленна предприятинуудай, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд анхаралаа хандуулна. Нарһатын загаһанай заводой хүдэлмэришэд, энэ үдэр хүдэлжэ олоһон мүнгэеэ түсэбтэ табан жэлэй жасада оруулха юм. Дүшэн дүрбэн хүнһөө бүридэһэн хоёр бригада загаһа бариха, барилгын модо отолхо, түлеэ бэлдэхэ хүдэлмэридэ 7 хүн хабаадаха байна. Тус коллектив энэ үдэр 306 түхэриг олохоор түсэблэнхэй.

В. ЦЫБЖИТОВ.
Ярууна.

Республикын түрүү механизаторнуудай зүблөөе угтуулан

ТРАКТОРИСТ БҮХЭНЬӨӨ ДУЛДЫДАХА

...й эгээл ехэ бүтээсэ ... машинануудай тех... ...үсые үлэмжэ һайнаар ... түлөө хүдөө ажа... ...заторнуудай эдэбхи ...хай КПСС-эй ЦК-гай ... гараһанай һүүлээр ...вхозой механизатор... ...дэлмэри улам эршэ... ...нэр үндэр амжалта... ... тэгүүлнэ.

... механизаторнууд ...лтой танилсаад бай... ...эр дутуу дунданууд... ...боломжонуудтай бай... ...ая нарин нягтаар ха... ...жэжэ үзөө. Жэшээнь, ... эталонно трактор ...06 эталонно гектар ...урилһэнэй зэргэ ...һэн байба. Тиихэдэ ...түрүү механизатор... ...0—1500 эталонно ...ргэнэ. Мүн эдэ дүн... ...шье механизатор ...н хүтэлбэрилгэһөө, ажалай эмхидхэлһээ болодог. Механизаторнуудай трактор, машинадаа ямараар хандаһанһаа, дүүрэн хүсөөрнь хэр зэргэ хэрэглэжэ шадаһанһаа илангаяа дулдыдана.

Энэ совхозой 4-дэхи отделениин тракторист Янчип Ошоров шэнэ Т-4 түхэлэй трактор нэгэ сезон хүдэлгөөд лэ эбдээд хаяжархёо. Харин Бадма Машкеев ДТ-75 түхэлэй трактораар бүхэли жэл соо оройдоол 210 эталонно гектар газар хахалаа. Иимэ ушарнууд ямар шалтагаанһаа тохёолдоноб гэхэдэ, эдэ механизаторнууд трактортаа хайша хэрэгээр хандадаг, сагүргэлжэ эбдэдэг, шанар муутайгаар заһабарилдаг, хүдэлмэриин халуун хаһада трактораа удаан зогсоожорхидог байгаа.

Совхозой бүхы тракторнууд жэл соо 770,9 тонно түлишэ галдаһан байна. Энэнь хадаа 1 гектар газар хахалхын тула 13,5 килограмм түлишэ галдаһан гэжэ элирүүлэгдэнэ. Түсэбэй ёһоор 10 килограмм галдагдаха.

Үнэтэ түлишэ юундэ иигэжэ үлүү гаргашалагдаха болооб? Нэн түрүүн, бригадирнууд трактор бүхэн хайшан гэжэ хэрэглэгдэнэб, хүдэлгэгдэнэб гэжэ һайса шалганагүй. Олон трактористнууд гол ажалһаа гадуур элдэб ондоо хүдэлмэридэ, хубиин ажалда трактораа намнана. Тэрэшэлэн трактораа хооһоор гүйлгэхэ ушар али олон дайралдана.

Теэд эндэ харуулагдаһан дутуу дундануудые усадхахын тула ямар хэмжээнүүд абтана гээшэб? Совхоз соо тоһо түлишөөр хангаха томо агрегат тодхогдоо. Урдань совхозой түлишэ зөөдэг бүхы автомашинанууд тракторнуудые хангажа үрдидэггүй һэн. Энэ жэлһээ тракторист бүхэнэй түлишэ гаргашалгын тоо бүридхэл хэгдэжэ эхилээ. Хэмһээ үлүү түлишэ гаргашалһан тракторист сэнгыень түлэхэ юм. Харин түлишэ алмаһан механизатор шагналда хүртэхэ байна.

Тус ажахыда трактор, машинануудта техническэ харууһалга муугаар хэгдэдэг, эмхидхэгдэдэг байна. Тиимэһээ хабарай тарилгын эхилхэлээр техническэ харууһалга хэхэ тусхай звено бии болгогдохо. Энэ звенодо техническэ харууһалга хэдэг АТУ-А гэжэ тусхай агрегат үгтэхэ юм.

Трактор, машинанууд үбэлдөө, зундаа хээгүүр хаягдажа, жэбэ жонходо эдигдэнэ, муудана. Иимэ байдалые усадхахын тула совхозой түб тосхондо һарабшатай ехэ хашаа баригдахаар хараалагдана.

И. ФЕДОРОВ.

ТҮГЭСХЭХЫ ЖЭЛЭЙ габшагай алхам

1974 ондо абаһан социалис уялтануудаа дүүргэхэдээ, ажалай үндэр амжалтануудые туйлаһан хүдөө ажахын түрүүшүүлые СССР-эй орден болон медальнуудаар шагнаха тухай мэдээсэл һаяхан тунхаглагдаһан байна. Сэлэнгын аймагай түрүүшүүлдэ шагналнуудые барюулалгын баяр ёһолол һаяхан болоо. Гуша гаран түрүүшүүлэй дунда Сэлэнгын совхозой түрүү һаалишан Дыжид Аюшеева Ажалай алдар солын III шатын ордендо хүртэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү һаалишан Д. Аюшеева.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

...РҮҮ ...ГЫН ...Э ЕХЭ

...одоной промышлен... ...иинэй хүдэлмэри... ... Илья Тимофеевич ...й хүтэлбэрилдэг бa... ...сно бригада Хүр... ...промхоздо һайн мэ... ...м. Нёдондо энэ бри... ...барял холо үлүүлэн ... леспромхоз соогоо ...урида гараһан бай...

... модо бэлэдхэлэй ...ол арга хэрэглэжэ, ... улам дээшэлүүлнэ. ...арин зуруу д болгон ... Тиихэдээ залуу, ... байгаа модые ...ээнэгүй. Тэдэнэй ... участогто ерэжэ ..., энээниие дары .... Модо бэлэдхэдэг ... эмхи гуримтай, ... Модоной үлэг... ...аһан харагданагүй. ... Тихоновэй хүтэлбэ... бригада республи... түрүү модошодой ... ажалаа 1,5 ха... ...хидхэжэ эхилээ. ... бэлэдхэхэ арга ол... ... гуримда орохын ...дхэл хэгдэһэн, мо... ... мэргэжэл шадабари ...лэгдэһэн байна. На... ...үүдаар модо уна... ... зүбөөр таллуулха, ... гэшүүдые мүн лэ ... ...убаарилан табиха ... шиидхэһэнэй һүү... ...алаа 1,5 халаанда ... гуримда ороһон

... Тимофеевич дүрпэл ...бригадир. Бригадын... ... гэшүүдэй ажал ...мхидхэдэг, хэрэгтэй ... саг соонь хүргэ... ... бэлэдхэлэй ажал ...аллан энэ бригадир ...ладагшэ гэжэ суу...

Модо бэлэдхэхэдэ эгээл бэрхэшээлтэй участок бригадада үгтэнхэй. Бригада бүхэли жэл соо энэ участогто ажаллаха юм. Гэбэшье, бэрхэшээлһээ айгаагүй. Табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаһан энэ бригада ажалайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлжэл байһаар. Энэ жэлдэ 32 мянган кубометр модо бэлэдхэн таллуулха уялгаа дүүргэхын тула хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллаха хэрэгтэй. Модошод энэ зорилгоёо мэдэрэн, жэлэй түрүүшын үдэрһөө шангаар ажаллана.

Бригада январь, февраль һарануудай даабари үлүүлэн дүүргээ. Мартынгаа түсэб мүн лэ графигһаа урдашалан дүүргэжэ байна. Тэдэнэр модо таллуулдаг трактораа, бензо-хюрөөгөө миин байлгангүй, бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэдэг болоо. Мүн леспромхозой дирекци модошодые хэрэгтэй техникээр, материалаар хангана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: модо таллуулгын трактор жолоодогшо Дмитрий Чернов.

Ф. СОРОКИНОЙ фототекст.

ИЮНИИН 15-да — Соведүүдэй һунгалта

ТҮРҮҮШҮҮЛ ДЭБЖҮҮЛЭГДЭНЭ

Мүнөө Буряад оронойманай хүдөө нютагуудта Соведүүдэй һунгалтын бэлэдхэл үргэнөөр ябуулагдажа байна. Һунгалтын урда тээхи ажалшадай хамтын суглаануудта хабаадагшад нютагайнгаа түрүү хүнүүдые, ажалай түрүүшүүлые аймагай Соведэй һунгалта үнгэргэхэ комиссинуудай составта оруулхаар нэрлэнэ.

ПРИБАЙКАЛИ

Прибайкалиин аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй һунгалта үнгэргэхэ аймагай һунгуулиин комиссида Сэлэнгын модоной баазын хүдэлмэрилэгшэд мебель бүтээдэг цехэй станочница **Тамара Александровна Коркинае**, «Зырянский» совхозой хүдэлмэришэд Нестеревскэ отделениин түрүү механизатор **Леонид Владимирович Батуринние**, Прибайкалиин барилга-заһабарилгын участогай коллектив бэрхэ мастер **Лидия Прокопьевна Шакун** болон ажалай бусад түрүүшүүл дэбжүүлэгдээ.

КАБАНСК

Тимлюйн цементын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад аймагай Соведэй һунгалта үнгэргэхэ комиссиин гэшүүндэ шулуу бутаргадаг тээрмын машинистын туһалагша **Вера Антоновна Синюк** гэгшые дэбжүүлһэн байна. Аймагай бусад предприяти, ажахы болон эмхи зургаануудаар иимэ суглаанууд боложо үнгэрбэ.

ЗАКАМЕНСК

Аймагай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ аймагай комиссиин бүридэлдэ кандидатурануудые дэбжүүлгэ эндэ эхилбэ. Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай капитальна барилгын управлениин хүдэлмэришэд, инженер болон техникүүдэй, алба хаагшадай хамтын суглаан боложо, тус комиссиин бүридэлдэ комбинадай профкомой түрүүлэгшэ, Социалис Ажалай Герой **Александр Филиппович Вагановые** дэбжүүлхэ гэһэн шиидхэбэри нэгэн дуугаар абтаа.

Тиихэдэ Закаменск хотын гурбадахи дунда һургуулиин коллектив аймагай комиссиин бүридэлдэ багша **Любовь Викторовна Павловае** дэбжүүлһэн байна.

Манай корр.

ХУРАМХААН

Эндэ аймагай Соведэй һунгалта үнгэргэхэ аймагай һунгуулиин комиссиин гэшүүдтэ кандидадуудые дэбжүүлгэ дүүрэбэ. Дэбжүүлэгдэгшэдэй дунда Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ, Ажалай Улаан Тугай орденто **Цырен-Дугар Аймпилович Будаев**, «Бурятцелинстрой» трестын Хурамхаанай 1010-дахи ПМК-гай шулуушадай бригадын бригадир **Пантелеймон Назарович Елшин**, Хурамхаанай аймагай больницын ахамад врач **Санжидма Батуевна Булгатова**, аймагай типографиин линотипистка, комсомол басаган **Нина Деревянкина** гэгшэд бии.

БАРГАЖАН

Аймагай һунгуулиин комиссиин гэшүүндэ кандидадуудаар Баргажанай автоколоннын начальник **Михаил Дмитриевич Иванов**, аймагай тоһоной заводой хүдэлмэришэн **Мария Николаевна Бубеева**, КПСС-эй райкомой секретарь **Ревомир Боярович Гармаев**, Уланай колхозой һаалишан **Елена Бимбаевна Цыренова**, Хилганын колхозой ахамад экономистка **Галина Мудаловна Сандакова**, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон **Дулгар Маласхаевна Бадмаева** гэгшэд дэбжүүлэгдэһэн байна.

УЛААН-ҮДЭ

Буряадай гэр барилгын комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад Улаан-Үдын городской Соведэй һунгалта үнгэргэхэ городской һунгуулиин комиссиин гэшүүндэ кандидадаар комбинадайнгаа эрхим электромонтёр **Виктор Петрович Агафоновые** дэбжүүлбэ. Тиихэдэ Улаан-Үдын оньһожоруулагдамал шэлэй заводой ажалшадай коллектив инженер-конструктор **Геннадий Ешибальжирович Нимаевые**, городской 1-дэхи больницын медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд врач **Людмила Степановна Коневае**, Буряадай гүрэнэй багшанарай институдай багшанар болон алба хаагшад институдайнгаа ректор **Иван Александрович Батудаевые** энэ комиссиин гэшүүндэ кандидадуудаар дэбжүүлһэн байна. ВЛКСМ-эй городской комитедэй секретарь **Анатолий Доржиевич Упханов** Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунис Союзай городской организациһаа энэ комиссида оруулагдахаар дэбжүүлэгдэбэ.

ТАСС

ШЭНЭ ҺОНИН

ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД ҮРГЭЛЖЭЛҮҮЛЭГДЭБЭ

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнын, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуровай, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкын ба Конгын Арадай Республикын Президент, гүрэнэй толгойлогшо, Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. Нгуабиин хоорондохи хөөрэлдөөнүүд мартын 26-да Кремль соо үргэлжэлүүлэгдэбэ.

Хани барисаанай, үгэеэ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнүүдэй үеэр совет-конголез харилсаае саашадань гүнзэгырүүлэн хүгжөөхэ асуудалнууд хаража үзэгдэһэн байна. Советскэ Союзай, Конгын Арадай Республикын хоорондохи аша үрэ ехэтэй харилсаан эб найрамдалай, социальна дэбжэлтын түлөө, империализмда, колониализмда ба расизмда эсэргүү тэмсэлдэ һаналаа нэгэдэлгээр бэхижүүлэгдэнэ гэжэ баталагдаба.

Уласхоорондын гол шухала асуудалнуудые, тэдэнэй тоодо уласхоорондын оршом соо политическэ, экономическа хараа бодолоо саашадань бэхижүүлхын түлөө Африкын гүрэнүүдэй тэмсэлэй асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байна. Уласхоорондын шахардуу байдалай һуларжа, оронуудай хоорондохи али алинда ашатай туһатай харилсаанай эдэбхитэй божо байха үеэр бэеэ дааһан байдалай, социальна ба экономическа дэбжэлтын замаар залуу гүрэнүүдэй дабшаха таарамжатай байдал тогтоно гээд тэмдэглэгдээ.

(ТАСС).

ҺУНГУУЛИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИССИНУУДАЙ БҮРИДЭЛДЭ

РСФСР-эй Верховно Соведые һунгаха Һунгуулиин Центральна комиссиин бүридэлдэ предприятинуудай, организацинуудай коллективүүд кандидадуудаа дэбжүүлжэ үргэлжэлһөөр.

Россиин Федерациин Уран зохёолшодой холбоонһоо — РСФСР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин секретарь, «Москва» журналай ахамад редактор **М. Н. Алексеев**, О. В. Куусиненай нэрэмжэтэ Петрозаводскэ гүрэнэй университедэй коллективһээ — доцент, партийнабэшэ **О. А. Андриайнен**, Профессиональна Союзуудай Челябинска областной Соведһээ—Профессиональна Союзуудай Челябинска областной Соведэй түрүүлэгшэ **В. И. Антипин**, Яхадай АССР-эй Мегино-Кангаласска районой Ленинэй нэрэмжэтэ совхозой коллективһээ — совхозой бигадир, партийнабэшэ **Д. В. Васильева**, Приморин хизаарай коммунис организациһаа — КПСС-эй Приморин крайкомой хоёрдохи секретарь **Н. И. Мальков**, Башкирай АССР-эй Ново-Уфимска нефть болбосоруулгын заводой коллективһээ — предприятиин механик, партийнабэшэ **Р. Ш. Мухаметов**, Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунис Союзһаа — ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретарь **З. Г. Новожилова**, СССР-эй ДОСААФ-һаа — Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой Главна политическэ управлениин эмхидхэлэй-партийна хүдэлмэриин управлениин начальник, генерал-лейтенант **М. Г. Соболев** гэгшэд Россиин Федерациин Верховно Соведые һунгаха Һунгуулиин Центральна комиссиин бүридэлдэ кандидадуудаар дэбжүүлэгдээ.

* *

Союзна республикануудай Верховно Соведүүдые һунгаха Һунгуулиин Центральна комиссинуудай бүридэлдэ кандидадуудые дэбжүүлжэ үргэлжэлһөөр.

(ТАСС).

Россиин Федерациин Автономито Республикануудай Верховно Соведүүдые һунгаха һунгуулиин округууд эмхидхэгдэбэ

Автономито Совет Социалис Республикануудай Конституцинуудай, АССР-нүүдэй Верховно Соведүүдые һунгаха тухай дүримүүдэй үндэһөөр, АССР-нүүдэй Верховно Соведүүдэй Президиумуудай Указуудаар АССР-нүүдэй Верховно Соведэй депутадуудые һунгаха һунгуулиин округууд эмхидхэгдэбэ.

Россиин Федерациин 16 автономито республикада АССР-нүүдэй Верховно Соведүүдые һунгаха һунгуулиин дүн хамта 2.660 округ эмхидхэгдэһэн байна.

(ТАСС).

«ИЛАЛТЫН ТУГ ТЭЭШЭ ХАНДАН ЖАГСАГТЫ!»

1975 оной апрелиин 12-һоо 20 болотор оронойдээдэ ба тусхай дунда һургуулинуудта студентнэрэй бүхэсоюзна шалгалта иимэ уряа доро үнгэрхэ байна. ВЛКСМ-эй ЦК-гай Секретариат тэрэниие үнгэргэхэ тусхай тогтоол мартын 26-да гаргаа. Шалгалтын үедэ манай оронойхүбүүн, басаган бүхэн һуралсалдаа, ажалдаа эрхим үрэ дүнгүүдые туйлаха; илалтын бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удха шанарые, немец-фашис булимтарагшадые, японмилитаристнуудые һамна бута сохихо ябадал эмхидхэлгэдэ КПСС-эй дүүргэһэн хүтэлбэрилхы үүргые гүнзэгырээр шэнжэлхэ ёһотой гээд тэрээн соо хэлэгдэнэ.

Бүхы орон дотор баярай суглаанууд, уулзалгын үдэшэнүүд, дайнай ветерануудые ёһолон хүндэлэлсын суглаанууд үнгэргэгдэхэ юм.

Шалгалтын үедэ комсомолшууд хүүрнүүдэй, хүшөөнүүдэй, хэтын алдар солын галнуудай дэргэдэ хүндэлэлэй харуулда зогсохо байна.

«Илалтын туг тээшэ хандан жагсагты!» гэһэн студентнэрэй бүхэсоюзна шалгалта хэдэн үеын хүнүүдэй нэгэдэлэй, уг залгамжалгын, студент залуушуулай үндэр дээдэ мэдэрэлтэй байлгын, эдэнэй халуун патриотизмын, коммунизмын суртал һургаалнуудта үнэн байлгын гэршэ жэшээ болохо ёһотой гээд тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ.

(ТАСС).

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

ТЕЛЕГРАММАНУУД

Манай Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй коллектив агуу ехэ Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулан, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаад, эршэтэй шангаар хүдэлжэ байна. Эндэ герой хотонуудта зорюулагдаһан үдэрнүүд үнгэргэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, февралиин түрүүшын арбан үдэр город-герой Брестдэ зорюулагдаһан юм. Энэ үдэрнүүдтэ заводой хүдэлмэришэд һайн үрэ дүн туйлаа. Бага гаргашатайгаар ехэ продукци гаргаһан тухайгаа бидэнэр КПСС-эй Брестын горкомдо, горсоведэй гүйсэдкомдо дуулгаһан байнабди. Герой хэрэм Брестһээ иимэ телеграмма ерээ:

«Немец фашистнартай эрэлхэг зоримгойгоор тэмсэжэ, баатар үхэлөөр унаһан, Эхэ ороноо эрэлхэгээр хамгаалһан зоригтой сэрэгшэ хүбүүдэй нэрэ мүнхэлэн эршэтэй шангаар хүдэлжэ байһандатнай урма баяртайбди. Саашадаа бүри һайн үрэ дүн туйлахыетнай хүсэнэбди.

КПСС-эй Брестын горком, горсоведэй гүйсэдком.

Февралиин хоёрдохи арбан хоног город хото Киевтэ зорюулагдаһан юм. Һаяшаг заводоймнай хүдэлмэришэд Киев хотоһоо мүн лэ амаршалгын телеграмма абаба.

З. РОНСКАЯ,
Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй хүдэлмэрилэгшэ.

КПСС-эй АГРАРНА ПОЛИТИКЫН ТҮГЭЛДЭР ХҮСЭН

Мүнөө сагта КПСС-эй баримталан бэелүүлдэг аграрна политикын тон шухала асуудалнууд КПСС-эй ЦК-гай мартын (1965 оной) Пленумэй арбан жэлэй ойдо зорюулагдаhан бүхэсоюзна научно-теоретическэ конференцидэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байна. Мартын 25-да секцинүүдэй зүблөөнүүд боло.

Конференциин пленарна заседани дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюроной гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь **Ф. Д. Кулаковой** хэлэhэн элидхэл, бусад элидхэлнүүд дотор КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй түүхэтэ удха шанар бүхы талаараа элирхэйлэгдэжэ, партиин аграрна политикын түгэлдэр хүсэн, ашаүрэ үншэмэ тодор харуулагдажа тэмдэглэгдэбэ.

«Хүдөөгэй экономическа харилсаае улам hайжаруулгын асуудалнууд» секцидэ хүдөө ажахын ... дээрэ табигдаа. Энээндэ хабаатай теоретическэ бодомжонууд КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Партийна дээдэ hургуулиин Совет экономикын кафедрын хүтэлбэрилэгшэ профессор **Г. Н. Зиченкын** элидхэл дотор согсологдобо.

СССР-эй бэлэдхэлэй министр **Г. С. Золотухин** «Хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэлгын асуудалаар партиин баримталан бэелүүлдэг политика» гэhэн элидхэл хээ. Хүдөө ажахын бүхы худалдагдадаг продукциин 90 шахуу процентнь мүнөө гүрэнэй бэлэдхэлэй эмхинүүдээр дамжуулагдан, хэрэглэгшэдтэ хүргэгдэнэ. Энэмнай — хүдэлмэришэн ангиин ба таряашадай холбоо барисаае бэхижүүлхэ тон шухала нүхэсэлнүүдэй нэгэн болоно гэжэ министр мэдээсэбэ.

Тэрэшэлэн КПСС-эй Тамбовско обкомой нэгэдэхи секретарь **В. И. Черный**, КПСС-эй Саратовска обкомой нэгэдэхи секретарь **А. И. Шибаев**, КПСС-эй Краснодарска крайкомой нэгэдэхи секретарь **С. Ф. Медунов**, РСФСР-эй хүдөө ажахын министр **Л. Я. Флорентьев** болон бусад секциин заседани дээрэ үгэ хэлээ.

КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумhээ хойшо колхозууд, совхозуудай түйлаhан экономическа хүгжэлтэ хүдөө тосхондохи социально-экономическа гүнзэгы шэнэдхэлгэнүүдтэ шухала үргэн ехэ арга боломжонуудые олгоо гэжэ совет тосхоной социальна ба соёлой хүгжэлтын асуудалнуудые зүбшэн хэлсэhэн секцидэ хабаадагшадай элидхэлнүүд дотор тусхайлан тэмдэглэгдэбэ. Һүүлэй арбан жэлэй турша соо совет хүдөө нютагай хүгжэлтын экономическа, социальна ба соёлой хэрэгүүдтэ хабаатай олон асуудал эндэ хаража үзэгдөө, зүбшэн хэлсэгдээ. Һүүлэй арбан жэлэй турша соо обществын социальна байгуулалгада болоhон ехэ хубилалтанууд — КПСС-эй ЦК-гай мартын (1965 оной) Пленум дээрэ тодорхойлогдоhон, удаадахи пленумүүдэй, КПСС-эй XXIII, XXIV съездүүдэй шиидхэбэринүүд дотор саашадаа улам тодорхойлогдоhон хараа бодолой, партиин аграрна политикын бэелэлэй үрэ болоно гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

Марксистско-ленинскэ аграрна политика — хүдөө тосхондохи экономическа ба социальна шэнэдхэлгэнүүдэй хараа бодолойнь эшэ үндэhэн болоно гэжэ тэмдэглэгдэв. Энэ асуудал КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Ниитын эрдэмэй академиин проректор профессор **П. А. Игнатовскиин** элидхэл дотор тодорхойгоор шэнжэлэн тайлбарилагдаа.

Үйлэдбэриин ургалта хүдөө нютагуудай ажалшадай социально-политическэ ба ажалай эдэбхи үүсхэлэй дэбжэлтэтэйнь нягта холбоотой байна. Украинын Компартиин ЦК-гай секретарь, түүхын эрдэмэй доктор **В. Е. Маланчук** мүнөө сагай тиимэ дэбжэлтын асуудалнуудые шэнжэлэлгэдэ үгэеэ зорюулба.

Ажахынууд хоорондо үйлэдбэреэ тусхай мэргэжэлтэй болголго ба томодхолго хүдөө нютагай социальна асуудалнуудые шиидхэлгэдэ ямараар нүлөөлнэб гэжэ партиин Пензенскэ обкомой нэгэдэхи секретарь **Л. Б. Ерминэй** элидхэл дотор харуулагдаа.

Тэрэшэлэн партиин Кировоградска обкомой нэгэдэхи секретарь **М. М. Кобыльчагай**, Казахстанай Компартиин ЦК-гай секретарь **С. Н. Имашевай**, КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Ниитын эрдэмэй академиин ректор **М. Т. Иовчугай**, экономикын эрдэмэй доктор, профессор **И. Ф. Сусловай**. ВЦСПС-эй профсоюзна хүдэлөөнэй дээдэ hургуулиин ректор **Г. В. Шараповай** ба бусадай элидхэлнүүд дотор хүдөө нютагтахи социальна ба соёлой хүгжэлтын асуудалнууд шэнжэлэгдэн тайлбарилагдаа.

Хүдөө ажахые партиина эмхинүүдэй зүгhөө хүтэлбэрилгын онол арганууд, партиина хүдэлмэриин элидхэлнүүд бүридхэлэй шанартахи үндэhэн хубилалтанууд КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумтэй холбоотой. Энэ тухайда «Хүдөө нютагуудай эмхидхэлэй-партиина ба суртал болодой хүдэлмэриин асуудалнууд» гэhэн секци дээрэ нарин хэлсэгдээ.

КПСС-эй Московско обкомой нэгэдэхи секретарь **И. В. Конотоп** хүдөөгэй партиина организацинуудай политическэ ба эмхидхэлэй хүдэлмэрие таарууhаар ябуулха асуудалнуудта элидхэлээ зорюулба. Политическэ ба эмхидхэлэй хүдэлмэриие hайтар зохилдуулан ябуулбал, партиин политика, тэрэ тоодо мүн аграрна политика амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэ байха гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Хүдөө ажахын үйлэдбэрие саашадань хүгжөөхэ, дэбжээхэ хэрэгтэ ажалшадые элсүүлхын тула Московско областиин хүдөөгэй партийна организацинуудай ябуулдаг эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэриин дүй дүршэл элидхэл догорнь элирхэйлэн харуулагдаа.

КПСС-эй ЦК-гай Эмхидхэлэй-партийна хүдэлмэриин таhагые даагшын орлогшо **Е. З. Разумов** «Партиин райком политическэ хүтэлбэриин орган болоно» гэhэн элидхэл хэбэ.

Манай парти научно-техническэ дэбжэлтэ үргэдхэхэ ба түргэдхэхэ зорилгонуудые шиидхэхэтэеэ хамта, кадрнуудай дунда ябуулагдадаг хүдэлмэридэ онсо анхарал хандуулна. КПСС-эй ЦК-гай Пропагандын таhагые даагшын орлогшо **В. А. Медведев** «Хүдөө нютагай хүдэлмэрилэгшэдэй политическэ ба экономическа hуралсалай асуудалнууд» гэhэн элидхэл хээ.

КПСС-эй Алтайн крайкомой нэгэдэхи секретарь **А. В. Георгиевай**, КПСС-эй Омско обкомой нэгэдэхи секретарь **С. И. Манякинай**, КПСС-эй Ставропольско крайкомой нэгэдэхи секретарь **М. С. Горбачевой** элидхэлнүүд соносогдоо. Тэрэшэлэн КПСС-эй Ленинградска обкомой секретарь **В. Н. Игнатов**, Ростовско областиин Зерноградска районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь **Л. В. Колесниченко** гэгшэд секциин заседани дээрэ үгэ хэлэбэ.

ВАСХНИЛ-ай президент **П. П. Лобанов** хүдөө ажахын үйлэдбэриин хүгжэлтэ түргэдхэлгын, тусхай мэргэжэлтэй болголгын ба томодхолгын, тэрэнэй эмхидхэлэй формонуудые улам нарижуулгын асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ байгаа секци дээрэ элидхэл хээ. Тинхэдээ ороной хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ хубитаяа торитойгоор оруулhан эрдэмтэдэй үргэн ехэ шэнжэлгэнүүд тухай хөөрэбэ.

ВАСХНИЛ-ай академик **Н. П. Александров** үйлэдбэри томодхолгын шэнэ шата тухай, хүдөө ажахыдахи тусхай мэргэжэл хүгжөөхэ тухай элидхэл хээ. Казахстанай КП-гэй Целиноградска обкомой нэгэдэхи секретарь **Н. Е. Кручина** шэнэ газарай ажахынуудай экономикые бэхижүүлгэ тухай хөөрэбэ. СССР-эй мелиорациин ба уhанай ажахын министр **Е. Е. Алексеевский** газар шанаржуулгын ба тэрэнэй ашаг үрые улам дээшэлүүлгын асуудалда элидхэлээ зорюулаа.

• •

Конференциин түгэсхэлэй пленарна заседани мартын 26-да Союзуудай байшангай Колонно зал дотор болоо. Энээнэй хүдэлмэридэ нүхэд Ф. Д. Кулаков, Д. С. Полянский, П. М. Машеров, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ Г. Ф. Сизов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо З. Н. Нуриев, ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Е. М. Тяжельников, СССР-эй министрнүүд, Гүрэнэй комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр, союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудай, партиин крайкомуудай, обкомуудай секретарьнууд, эрдэмтэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, партийна, гүрэнэй, профсоюзна ба комсомолой органуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд хабаадаба.

Секцинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд түгэсхэлэй заседани дээрэ мэдээсэлнүүдые хээ.

КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Марксизм-ленинизмын институдай директор, академик **А. Г. Егоров** түгэсхэлэй үгэ хэлэбэ.

Бүхэсоюзна научно-теоретическэ конференци энээгээр хүдэлмэреэ дүүргээ.

(ТАСС).

Партийна эдэбхитэдэй суглаан

Улаан-Үдэ городой советскэ районой партийна эдэбхитэдэй суглаан hаяхан болобо. Суглаанда хабаадагшад «Гэмтэ ябадалтай тэмсэхэ галаар райондо бэелүүлэгдэхэ хэмжээ ябуулганууд тухай» КПСС-эй Советскэ райкомой секретарь Г. К. Ячменевагай элидхэл шагнан хэлсэбэд.

Элидхэлэй hүүлээр болоhон үгэ хэлэлгэндэ Буряадай гүрэнэй багшанарай институдай парткомой секретарь В. М. Пыкин, Советскэ районой прокурор Д. Ш. Будаев, ресторан болон столовонуудай трестын директор А. И. Стрекаловский, түмэр хэрэгсэлнүүдэй Кировэй нэрэмжэтэ заводой директор Г. Г. Шульгин, Советскэ районой Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. К. Чебунин, КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой секретарь С. В. Ангапов болон бусад хабаадаа.

Районой партийна эдэбхитэдэй суглаан хэлсэгдэhэн асуудалаараа дэлгэрэнгы шиидхэбэри абаба.

Манай корр.

ХОРИИН АЙМАГТА

ТҮРҮҮШҮҮЛ ШАЛГАРБА

Дээдэ-Таййсын совхозой 3-дахи отделениин үхэр адуулагшадай дунда мал шахан таргалуулгаар социалис мүрысөөн энэ жэлдэ үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэhэн байна. hаяхан мүрысөөнэй түрүүшын хоёр hарын дүнгүүд гаргагдажа, түрүүшүүл шалгарбад.

Үнгэрэгшэ январь, февраль hаранууд соо олон үхэршэд үндэр дүнгүүдые түйлаа. Жэшээнь, үхэршэн В. А. Кучумов Юрий ахатаяа зургаа hаратай болоhон 166 буруу адуулдаг юм. Эдэ нүхэд хоёр hарын турша соо бүхы малайнгаа шэгнүүр 89 центнертэ хүргэhэн байна. Сүүдхэдээ буруун бүхэнэй бэеын шэгнүүр 907 граммаар нэмээдэг байгаа. Ингэжэ буруун бүхэн дунда зэргээр 153 килограмм татаа. Үхэршэд И. М. Михайлов, Н. М. Петров, Г. Г. Башкирова, Г. Е. Михайлов гэгшэд адуулжа байhан малаа баhал hайнаар шахана.

ҺААЛИШАД СООҺОО ШАЛГАРБА

Фаягла Бариева Хүрбын совхоздо олон жэл hаалишанаар хүдэлжэ байна. Мүнөө энэ совхозой 2-дохи отделениин 18 hаалишадай хүдэлмэриин хоёр hарын дүнгүүдые гаргажа харахада, Фаягла түрүүлэн гараба. Хоёр hара соо Фаягла даажа байhан 20 үнеэнhээ 50 центнер hү hааhан байна, Ингэжэ үнеэн бүриhөө 458 килограмм hү hаажа, мүрысөөндэ түрүүлбэ.

УЯЛГАЯА ҮЛҮҮЛБЭ

Хориин совхозой ахалагша хонишон К. М. Танганов 100 эхэ хонин бүриhөө 105 хурьга абахаб гэhэн социалис уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэбэ. Мүнөө энэ хонишон зуун эхэ хонин бүриhөө 110 хурьга абажа, бултыень гарзагүйгөөр тэнжүүлжэ байна.

— Иимэ ехэ амжалта гансаараа яашье түйлахагүй hэм, — намда миниин hамган, Улаан-Үдэ городhоо ерэhэн сакманщигууд Ю. Ширанов, В. Мадуев гэгшэд хүсэ шадалаа гамнангүй туhална. хурьган бүхэнэй түлөө тэмсэнэ гээшэ. — гээд, ахалагша хонишон хэлэбэ.

Д. ДОРЖИЕВ.

ХОЁР ОРДЕНТО ҺААЛИШАН

Очерк

Түсэбтэ табан жэлэй даабарие болзорhоонь урид дүүргэжэ, аймаг соогоо алдаршаhан Шэбэртын hү hаалиин фермэ тосхоной урда захада оршодог. Түрүү фермэ... Үнэхөөрөөшье, энэ фермые түрүү зэргэдэ гаргажа, эрхим ажалаараа суурхаhан hаалишад эндэ олон. Анханда hаалишан ябахадаа Ленинэй ордендо хүртэhэн, мүнөө туталшанаар ажалладаг Зинанда Шоймполова, эдир наhанhаа hаалишанаар хүдэлдэг хүбүүн Мүнхэ Цыбиков, фермые даагша, Ажалай Улаан Тугай ордендо хүртэhэн Анна Сахарова болон бусад болоно.

Тэдэнэрэй нэгэн—хоёр ордентой, хэдэн олон медальтай, Хүндэлэлэй олон грамотада хүртэhэн Дулма Гармаевна Гармаева тухай бэшэхээ ошожо ябанаб гэжэ сэдьхэхэдэ досоо аятайшье, бахардамааршье болоно. Бага наhанhаа таниха, нютаг нугадаа алдаршаhан хүнтэй уулзаха гээшэ хэндэшье аятай зохид ха юм. Теэд гансал ажалайнь баян намтарые, сэдьхэлэйнь нюуса хүбшэргэйе өөрhөөнь hуража, өөртэйнь хөөрэлдэжэ мэдэхэ аргагүй байhандаа, бэе бэеэ яажа ойлголсохо гээшэбибди гэжэ hанахадаа, досоомни хүлгэнэ. Юундэ бахардабаш гээд уншагшад асуужа болохо. Хөөрэлдөөб гээ hаам, шэбэртынхид гайхалсажа магад. Тиимэhээ эндэ сэхынь хэлэхэ хэрэгтэй. Дулма Гармаевна түрэхэhөө хэлэгүй юм... Гэбэшье сугтаа хүдэлдэг нүхэдтэеэ зангалсажа хөөрэлдөөд, ядамаггүй бэе бэеэ ойлголсодог, гансаардаха гээшые мэдэдэггүй, коллективэйнгээ дунда хүндэтэй, хододоо хүхюу омогтой ябадаг эхэнэр юм гэжэ эндэ тэмдэглэмээр...

Фермэдэ хүрэжэ ерэхэдэм Дулма Гармаевна ажалаа дүүргээд, гэртээ харишаhан байба. Тосхоной баруун захаар урагша хойшоо hунаhан үйлсэдэ хоёр шэнэ гэр зэргэлүүлээд шахуу баригданхай. Тэрэнэй урда захынь гэр соо түрүү hаалишан ажаhуудаг. Хойто гэртэнь эсэгын дүү Гэсэгма хүгшэн ажаhуудаг байба. Тэрээндэ ерэhэн зорилгоёо тайлбарилжа үгэбэб.

— Һайн лэ гээшэ. Столдо hуугты, — гэжэ тэрэ намайе дээшээ гарахыем уриба. Ан бунхан хөөрэлдэжэ орободи.

— Зүб даа. Дайнай эхилхэдэ Дулмамнай 14—15-тай ябаа гээшэ гү даа. Нэгэтэ фермые даагша манайда ерожо ерээд, дайн тухай, хэсүү байдалай тохёолдоhон тухай хөөрэжэ оробол даа. Юуб гэхэдэ, эрэшүүл фронтдо мордонхой, бараг шадалтай эхэнэрнүүднай эрэшүүлэйнгээ хэдэг ажалые халан абаха баатай болоhон байгаа бшуу. Нэгэ юумэ хэлэхэ гээд лэ бригадир халажа ядаhан хэбэртэй. Һүүлэй hүүлдэ нигэжэ хэлэбэ. «Һаалишад олоороо дуталдаха шэнги байна. Дулмые hаалишан болгоо hаамнан яаха гээшэб. Яhала hүбэлгэн ухаатай, бэрхэ басаган болоожо ябаhыень адаглажал ябагшаб». 14-тэйхэн басагые hаалишанай хүшэр ажалда эльгээе гэжэ ама гараханъ бригадирта хэсүүл байгаа юм бээз. Ямар сагай тохёолдоhые мэдэжэ байгаад арсахыншье аргагүй байгаа даа. «Хөөрэлдөөд» туршаха гүбди гэбэб. Дулма дурагүй hаа, хэлэhыешни «шагнахагүй», зангажархёод саашаа ябашадаг зантай юм. Тинхэдэ дайнай хэсүү байдалые ойлгодог байгаа гэшэ hэн ха. Гансатал зүбшөөhэн юм. Гүлмэрхэн басаганда hаалишанай хүшэр ажал хэхэнь түрүүшээр гайтайхан, хэсүү байгаа hааб даа. Теэд нэгэтэшье зүрхэсэhэн, сүхэрhэн тэмдэг үзүүлээгүй агша бэлэй. Үсэд нэтэрүү, ажалда абьяастай, hанаhанаа табихагүй басаган байшоо hэн. Саашаа ямараар ажаллаhыень хамаг саарhан документнүүдынь гэршэлжэ үгэнэ бээз. Дулмамнай нарин нягтаар хадагалжа байдаг хүн юм. Өөрөө харуулха бэйха, — гэжэ абга эгэшэнь хөөрөөгөө дүүргээд, зангалсажа байгаад Дулма Гармаевнатай юуншьеб тухай хөөрэлдэбэ. Дулма Гармаевна чүгөө таhалга худар ороод, дабхагар юумэ тэбэреэд орожо ерэбэ. Элдэб хилэн гадартай гоё hайхан грамотануудые, дипломуудые, орден, медальнуудые столоор дүүрэн дэлгээгээд, харагты гэжэ энеэбхилэн зааба.

Саарhануудые иран, нэгэ нэгээр хаража hуунаб. «Хүн болохо багаhаа»... гэhэншүү Дулма Гармаевнагай түрүүшын үдэрhөө hайнаар ажаллажа эхилhэниинь эндэhээ элирнэ. Туталайнгаа зэргэшье hаа, үнеэдээ ибэлгэнээр хүхэнhөө hалаха дурагүй тэдэнэрые хуу татажа хореодо уяад, эдирхэн басаганай сомсойжо hуугаад үнеэдээ hаажа эхилхэнь нюдэндэм харагдахадал гэнэ.

...ТҮРҮҮШЫН АМЖАЛТА, ТҮРҮҮШЫН БАЯР. 1947 ондо 17 үнеэнhээ 17 тугал абажа, гарзагүйгөөр түлжүүлhэн, нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриhөө 850 литр hү hааhан байха юм. Ингэжэ Дулма Гармаевна анхан түрүүшынхеэ хүдөө ажахын республиканска выставкэдэ хабаадалсажа, Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар Хүндэлэлэй грамотада хүртэhэн байгаа. Мүн «1941—1945 онуудта болоhон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ шэн габьяатайгаар ажаллаhанай түлөө» гэhэн медаляар шагнагдаба.

Хайра шагналда хүртэhэндөө урмашаhан залуу hаалишан улам габшагайгаар ажаллажа, амжалтын үндэр дабаан өөдэ дабшажа эхилбэ. Һүтэй малай туталнуудые hүрэг соohoo шэлэн абажа, гунжан болгоод хүгшэрhэн, hүгүй үнеэдые hэлгэхэ, түрүү hаалишадай дүй дүршэлые халан абаха гэхэ мэтэ ехэхэн хүдэлмэри ябуулдаг байгаа.

1955 ОН. Дулма Гармаевна энэ жэлдэ үнеэн бүриhөө 2201 литр hү hаажа, 12 үнеэнhээ 12 тугал абажа, бүтэн бүлеэнээр түлжүүлжэ шадаба. Энэ амжалтынгаа түлөө тэрэ хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадажа, тус выставкын главна комитедэй тогтоолоор бага мүнгэн медаляар шагнагдаба.

1958 ОН. Залуу hаалишан түйлаhан амжалтаяа улам арьбадхажа, үнеэн бүриhөө hааhан hүеэ 3203 литртэ хүргэбэ. Дулма Гармаевнагай хэhэн ажалые гүрэн түрэмнай үндэрөөр сэгнэжэ, 1959 ондо «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнаба. Ингэжэ түрүү hаалишанай урма зориг улам ехээр бадаржа, үшөө ехэ амжалта түйлахаар урагшаа эрмэлзэн ажаллажа эхилээ. Хэдэн жэл удаагүүр абаhан, «Социалис мүрысөөндэ илагша», «Социалис мүрысөөнэй отличник» гэhэн тэмдэгүүд, коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэ, олон тоото грамотанууд, В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойн баярай медаль энэ эрмэлзэл хүсэлыень гэршэлнэ.

1975 ОНОЙ МАРТ. Баhал баярта мэдээсэл дуулдаба. Буряадай юрын эхэнэрэй үнгэрэгшэ жэлдэ түйлаhан амжалта хоёрдохи орденоор — Октябриин Революциин орденоор сэгнэгдэжэ, Дулма Гармаевнагай энгэртэ яларба. Энэ шагнал танда хэн барюулааб гэжэ ойлгуулбаб. Дээдэ зургаанhаа ерэhэн хүн энгэртэм зүүлгээ гэжэ зангажа ойлгуулхадаа, нюдэниинь баярай ошоор яларжа, шэг шарайдань омогой тэмдэг үзэгдэжэ байгаа бэлэй. Тэрэнэй ингэжэ хэлэхэеэ хүсэжэ байhые мэдэрээ hэм.

— Энэ ушарые хэзээдэшье мартахагүйб. Парти, правительствынгаа эсэгэ ёhоной халуун анхаралые эрхим ажалаараа харюулхаб.

Совхозой түрүү hаалишантай уулзаад, ажалтайнь танилсаад байхадаа гэнтэ И. С. Тургеневэй «Муму» гэжэ расскаэ hанаандамни оробо. Хаанта засагай хүшэр хүндэ дарлалтые үзэhэн таряашан Герасим болон Совет засагай сүлөөтэ ажалай зол жаргалые үзэhэн hаалишан Дулма Гармаевна хоёрой ажабайдал, хуби заяан ямар илгаатайб! Хара сагаан үнгэ мэтэ таhха ондоонууд. Дулма Гармаевна Сэрэгма гэжэ басагатай юм. Буряадай хүдөө ажахын институт дүүргээд, түрэл совхоздоо ажаллана. Сэрэгма инаг дураяа оложо, нютагайнгаа хүбүүндэ хадамда гаранхай. зол жаргалтай ажаhуудаг. Хаанта засагай үедэ хүмүүжэhэн Герасим энээн тухай зүүдэндээшье үзээгүй байгаа.

...ҺҮ ҺААЛИИН ФЕРМЭ. Фермые даагша Анна Григорьевна Сахароватай хөөрэлдэнэб.

— Дулма Гармаевна бултантай адли эрхэ байдалда хүдэлжэ байгаашье hаа, онсо ажалша хүн юм. Тэрэ даажа абаhан хэрэгтээ үнэн сэдьхэлhээ дурлажа шададаг. Эхилhэн ажалаа нюдэ бүрүүлгээд орхидоггүй, hайн шанартайгаар, эсэстэнь хүргэдэг заншалтай юм. Иимэ абари зантай байhанайнгаа ашаар лэ амжалта түйлана. Мартын 1-дэ табан жэлэй түсэбhөө гадуур 127 центнер hү hаагаад байгаа hэн. Мүнөө үедэ 20 үнеэ харуулна. Энэ жэлдэ үнеэн бүриhөө 2800 килограмм hү hааха уялгатай. Хэлэhэндээ хүрэхын тулада ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, сүүдхэдээ hаамхай үнеэн бүриhөө 15 литр hү hаана. Ингэжэ Дулма Гармаевна аймагай hаалишадай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ нэгэдэхи hуурида ябана. Саашадаашье энэ hуурияа алдахагүйе оролдохо байха. — гэжэ фермые даагша омогтойгоор хэлээ hэн.

Зүб даа. Урагшаа эрмэлзэhэн хүн хододоол амжалтатай hайн ябадаг юм гэжэ улад зон хэлсэдэг шуу. Дулма Гармаевнагай hанаhандаа хүрэжэ, hарбайhанаа абаха байhандань найдаяабди.

Б-Н. НАМДЫКОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бэшүүрэй совхозой түрүү hаалишан Д. Г. Гармаева.

Улаан-Үдын 1268-дахи механизированнэ колонноодо 300 жолоошодой 100 гаран хүниинь табан жэлэй түсэб дүүргэhэн юм. Табан жэлэй түрүүшүүл Ленинэй орденто Иннокентий Елаев, Ажалай Улаан Тугай орденто, КПСС-эй гэшүүн Анатолий Волков, 5-дахи разрядай түмэршэ дархан Васс Гомбоев гэгшэд болоно. 20 гаран жэлдэ хүдэлжэ ябаhан, нэгэдэхи классай жолоошон Анатолий Егорович Волков даажа абаhан машинаараа миллионhоо үлүү километр зай гаталжа, элдэб ашаа шэрээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Волков.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

СОВЕТ ОРОН: ШЭНЭ ҺОНИН

ТАРИЛГА ДҮҮРЭБЭ

ХЕРСОН. (ТАСС-ай корр.). Түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй үндэр баян ургасын түлөө тэмсэлдэ Херсонщинын таряашад түрүүшын амжалта түйлаба. Эндэ эртын ороohото ургамалнуудые тарижа дүүргэбэ. 220 мянган гектар талмай дээрэ тарилга хэгдээ. Нёдондо жэл энэ үедэ оройдоол 9 мянган гектар дээрэ тарилга хэгдээд байhан юм.

Энэ жэлдэ эртын хабарай орожо ерээшье hаань, таряашад дээрээ ортоогүй. Байгша ондо тэдэ 2 миллион 300 мянган тонно таряа хуряахаар уялгаланхай. 2,5 мянга гаран агрегат үдэр, hүнигүй поли дээрэ ажаллаhан байна.

СЕЯЛКЭНУУД ПОЛИНУУД ДЭЭРЭҺЭЭ ГАРАБА

АШХАБАД. (ТАСС-ай корр. Н. Рогачев). Марыйска областиин таряашад Туркмениин республика дотор хабарай тарилгаяа түрүүлэн дүүргэбэ. 5500 гектарта залаата ургамал таригдаа. Энэнь гол түлэб ешмээн юм. Мүнөө жэлдэ республика дотор 24 мянга гаран гектарта хабарай тарилга хэгдэхэ.

БЕЛОРУССИДА ТАРИЛГА ЭХИЛЭЭ

МИНСК. (ТАСС-ай корр. Е. Галкин). Мүнөө дуулим hайхан хабарай саг урда урдын жэлнүүдэйхиhээ улам эртүүр Белоруссида хүрэжэ ерэhэн байна. Полесиин олонхи ажахынууд хабарай тарилга эхилбэ. «Альза» сортын ешмээн, «Кондор» сортын обёос нилээд ехэ талмай дээрэ hуулгагдаха юм. Байгша ондо уhалагдаhан гектар бүхэнhөө 31 центнерhээ бага бэшэ ургаса хуряагдахаар хараалагдана.

ҮНДЭР БАЯН УРГАСЫН ТҮЛӨӨ

ТАМБОВ. (ТАСС-ай корр. В. Степанов). Тамбовско областиин ажахынуудай механизаторнууд 1 миллион тонно органическа үтэгжүүлгэ таряалан дээрэ гаргаба. Тэрэнь нёдондо жэлэй энэ үеынхиhөө hураггүй ехэ.

ҺАЙЖАРУУЛАГДАМАЛ ТАЛМАЙ ДЭЭРЭ ТАРИЛГА ХЭГДЭХЭ

БАКУ. (ТАСС-ай корр. В. Беляевский). Хлопок ургуулагдаха хужартай газарые hайжаруулха талаар Азербайджанай колхоз, совхозууд ехэ хүдэлмэри хэжэ байна. 65 мянгаhаа дээшэ гектар талмай hайжаруулагдаа.

Энэ хабар нимэ үргэн ехэ талмай дээрэ тарилга хэhэн механизаторнууд үндэр баян ургаса абахаар уялгалагдаба.

НЭГЭ ПОЛИ ДЭЭРЭҺЭЭ — ХОЁР УРГАСА

ШААРТУЗ (Таджигай ССР). (ТАСС-ай корр. М. Маджидов). Таджикистанай урда захын Шаартузска районой колхоз, совхозуудай механизаторнууд агрегадуудаа таряалан дээрэ гаргаба. Эдэнэр ороohон болгогдохо кукуруза тарижа захалаа. Уhалууриин талмайн гектар бүхэнhөө 100 центнер ороohо абахын түлөө мүрысэнэ.

КАМВОЛЬЩИГУУДАЙ ЭРХИМ ШАНАРТАЙ ПРОДУКЦИ

ИВАНОВО. (ТАСС-ай корр. А. Франковский). Эндэхи В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ камвольно комбинадай хүдэлмэрилэгшэд гүрэнэй эрхим шанартай 1 миллиондохи метрэй бүд нэхэжэ гаргаба. Комбинадай коллектив нимэ шанартай бүд нэхэлгэеэ 1,5 дахин үргэдхэн ехэдхэхээр хараална.

ШЭНЭ ДОМНО БАРИГДАНА

КОММУНАРСК. (Ворошиловградска область). (ТАСС-ай корр. А. Коваленко). Коммунарска металлургическа заводто 3 мянган кубометр хэмжээнтэй шэнэ доменно пеэшэнгэй барилга эхилбэ. Тэрэнэй hуурида түрүүшын кубометр бетон hуулгагдаба. Энээндэ зорюулагдаhан баярай митинг барилгын талмай дээрэ болоо.

Хуушан, аяар гушаад онуудта заводто баригдаhан доменно пеэшэнгые тэрэ hэлгэхэ байна. Тэрэнэй бүхы хүдэлмэри оньhожоруулагданхай, автомадаар хангагданхай. Шэнэ агрегадай ашаглалгада оруулагдахада, жэлдээ заводто шэрэм хайлуулга 1 миллион 450 мянган тоннодо хүргэгдэхэ.

ГРУЗИИН ТҮЛӨӨЛЭГШЭД БАМ-да ЕРЭБЭ

ТБИЛИСИ. (ТАСС-ай корр. В. Кюркчян). «Грузстрой—БАМ» гэжэ барилга-хабсаралгын поездын түрүү отряд Байгал-Амарай түмэр замай барилгада хүдэлхэеэ ошобо. Олон жэлэй хүдэлмэриин стажтай, хэдэн мэргэжэл шудалhан хүнүүд, отрядта ороно. Барилгашадай олонхид республикын залуушуулай, комсомолшуудай түлөөлэгшэд юм.

Грузиин 500 барилгашан Ния гэжэ станциин hууринай барилгада хүдэлхэ.

ҺУНГАГШАДАЙ КЛУБУУД НЭЭГДЭБЭ

БАРНАУЛ. (ТАСС-ай корр.). РСФСР-эй Верховно Соведые, нютагуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдые hунгаха hунгалтада барнаулайхид бэлдэжэ эхилбэ. Эндэ hунгагшадай хэдэн арбаад клуб нээгдээ, 150 гаран агитпункт түхеэрэгдээ. В. И. Ленинэй 105 жэлэй ойдо, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай түйлаhан илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаhан фотовитринэнүүд эмхидхэгдэhэн байна.

20 мянга шахуу агитатор, лектор, пропагандист, политинформатор хотын предприятинуудта, хүн зоной ажаhуудаг районуудта hунгалтын урда тээхи хүдэлмэри ябуулна.

БЕЛОРУССИИН ҮДЭРНҮҮД ЛИТВАДА ҮНГЭРЭГДЭНЭ

ВИЛЬНЮС. (ТАСС-ай корр. В. Гавелене). Белоруссиин ССР-эй литература, искусствын үдэрнүүд Литвада эхилбэ. Соёлой мянга шахуу түлөөлэгшэд тэрээндэ хабаадана.

Арбан үдэрэй турша соо Литвагай хото городуудта, районуудта, заводуудта, фабрикануудта, колхоз, совхозуудта, hургуулинуудта иимэ үдэрнүүд үнгэргэгдэжэ, аха дүү республикын искусствын уран бэлигтэн, уран hайханай бүлгэмдэ хабаадагшад концертнүүдые табиха, уран зохёолшодтой уулзалганууд үнгэргэгдэжэ байна. Уран зурагай выставкэнүүд, «Табин жэлэй хугасаа соохи Белоруссиин кино» гэhэн фестиваль хани барисаанай hайндэрэй программада ороно.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН САМБАР

Юрын лэ улаан бу... мые даагша Нелля П... на Николаева ажал ... тухайгаа дэлгэрэнгы... рэнэ. Тэрэ байгша оно... жэлгэ тухай, коллектив... гаа, ушардаг бэрхэ... тухай дурдана. Нелли ... евна өөрөө зоотехник ... жэлтэй юм. Ушар ... мал үсхэбэрилхэ, үнеэ... тэр hайжаруулха ... асуудалнуудые hайна... бөөр шиидхэхэ аргатай бшуу.

— Олон жэлэй ... залуу мал энэ ферм... нэмэгдэдэггүй байгаа. ... hээ хүгшэрhэн үнеэд ... лошоо. Энэ дутагдал ... усадхагдажа байна, — фермые даагша хэлэнэ.

Тэрэшье зүб. hү ех... дэг залуу мал олон ... hаа, hү hааха түсэб ... дүүргэгдэхэб даа!

Мүнөө тус фермын ... тив байгша онойнгоо ... түсэб дүүргэхын, ... дүүргэхын түлөө тэмсэ... хай. Тэдэнэр нэгэдэ... лай туршада 490 цент... гүрэндэ худалдаха ёhо... варь, февраль hаранууд... центнер hүн гүрэндэ ... даа. Тиихэлээрээ, ... лан тооложо үзэхэдэ, ... кварталай түсэб ... урид дүүргэгдэхээр бай...

Фермын коллектив ... эетэйгээр ажаллажа, ... түйлаха хэрэгтэнь ... лан соохи харуулан ... хэрэгсэлнүүд ехэ үүр... гэнэ гэжэ тэмдэглэлтэй ... нөөдэр хэн түрүүлжэ ... гэhэн хууhан дээрэ ... бэшээтэй байна:

«Һаалишад Дарья ... ва, Вера Бальжинима... ля Дашабылова гэгшэ... бүри 100—120 литр ... на.

Һаалишад Нина Ха... ва, Мария Митрофанов... шад түрүүшүүлhээ жэ... ты!» Ингэжэ гансал ... шүүл тухайгаа хэлэжэ ... гүй, гэзгэдэлдэ орогшо... газетэдэ харуулагдаба...

Фермын hаалишадай ... дүн үдэр бүри гаргаг... лишадhаа гадна, тус ... туталшад ямараар ... гэжэ эндэнээ мэдэжэ ... бди. Жэшээлхэдэ, ... Ханда Галанова даажа ... туталнуудайнгаа ... сүүдхэдээ 700—750 ... нэмээжэ шададаг байна... тухай ханын газетэ ...

Фермын коллектив... социалис уялганууд ... ойлгуулха хэрэгсэлнүүд ... хүндэтэй hуури эзэл... лишан бүхэнэй абаhан ... социалис уялганууд ... раа раманууд соо ... улаан булангай нүгөө... да үлгөөтэй байхыень ... да урматай.

1975 ондо hара, ... бүриин түсэбүүд, ... уялганууд (социалис... нуудынь улаан ша... гаруулан харуулаг... hаалишадай ажалта... гурим, hаалиин ферм... хоорондохи социалис... сөөнэй ябаса тухай ... ажалай алдар солын ... ород болон буряад хэл... барлан бэшэгдэhэн ... ба лозунгнууд — ... тус фермэдэхи харуул... гуулха хэрэгсэлнүүд... гэршэлжэ үгэнэ. Тэх... та, hара бүриин ажалай ... гүүдэй (түйлаhан ажа... туу дунданууд) шан... нада үлгэгдэнэ. Энэнь ... hайшаалтай.

Хураангылаар хэлэ... жэнгын аймагай ... совхозой хоёрдохи от... hаалиин фермын ко... ажал хүдэлмэридэ hай... хидхэгдэhэн харуулан ... ха хэрэгсэлнүүд со...

ГАЗАР ҮРЭМДЭГШЭДЭЙ АМЖАЛТА

Буряадай геологическа управлениин Удэ-Витимэй экспедициин газар үрэмдэгшэд юhэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлэйнгээ түсэб болон социалис уялгануудаа болзорhоонь урид дүүргэхэ гэжэ амжалтатай ажаллана. Мастер Э. Г. Галласэй үрэмдэгшэдэй бригада мүнөө арбадахи табан жэлэй түсэбөөр хүдэлжэ байнхай.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлэн, коллективэйнгээ амжалтада ехэхэн хубитаа оруулжа байhан хүдэлмэрилэгшэд олон. Үнгэрhэн жэл түсэб даабаринуудые 127—115 процент дүүргэhэн газар үрэмдэгшэд М. В. Протасов, И. К. Феоктистов, жолоошон И. В. Кузьмин, автослесарь А. И. Константинов гэгшэд аймагай арадай ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн дээрэ Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаа. Мүнөөшье эдэнэр hара бүринөө даабаринуудаа ходо үлүүлэн дүүргэнэ.

1974 ондо газар үрэмдэлгын бригаданудай социалис мүрысөөндэ М. М. Шушурихинай хүтэлбэрилдэг бригада республика дотороо түрүү hуури эзэлээ. Тиихэдэ Э. Г. Галласай бригада хоёрдохи hуурида гараа. Эдэ түрүү мастернуудай бригаданууда тэсэгэн мүнгэн шагналнууд болон бэлэгүүд барюулагдаа.

Мүнөө үедэ Үдэ-Витимэй экспедициин газар үрэмдэгшэд Илалтын 30 жэлэй ойе ажалай амжалтаар угтахын түлөө социалис мүрысөө үргэлжэлүүлнэ.

Д. ДУГАРОВ, манай корр.

Яруунын аймаг.

ТЕАТРНУУДАЙ УЛАСХООРОНДЫН ҮДЭР

...ЕАТРАЙ ХҮМҮҮЖҮҮЛХЫ ХҮСЭН ЕХЭ

...атрай Уласхоорондын ...р жэл бүхэндэ мартын ...р үргэноор тэмдэглэгдэ- ...Юнеского дэргэдэ эм- ...дэһэн театрай Улас- ...ндын институтда — ...ын һайн дуранай эмхидэ ...лхэйн түрүү үзэл бо- ...й театрай ажал ябуу- ...гад оролсоно. «Арадуу- ...хоорондо бэе бэеэ ойл- ...хын, мүн эб найрамдал ...жүүлхын тулада теат- ...нүлөөн ехэ» гэжэ теат- ...Уласхоорондын институ- ...XI конгресс 1961 ондо ...лэһэн байна.

...атрай Уласхоорондын ...р хаа-яагуур үргэноор ...эглэгдэжэ., үнэн бодо- ...искусствын, мүн бүхэдэл- ...түрүү һанал бодолтой ...рай ажал ябуулагшадай ...лаа нэгэдэлгын ёһотой ...дэр болоно. Тиихэдэ ...жэлдэ театрай Уласхоо- ...дын үдэр фашизмые ...һан Илалтын үдэртэй ...холбоотойгоор тэмдэг- ...дэхэнь.

...аруун Европын оронуу- ...газар дайда дээрэ дайн ...о, ажалшан арад түмэн ...тай тэмсэжэ байгаа. ...ай гал дүлэн зүүн тээ- ...бшэн орожо, манай ...й хилэдэ дүтэлжэ ябаа. ...ай парти дайнай хархис ...ай удхые, арьяатан дай- ...й булимтархы аашые ...үүлхын тула манай ...ой драматургнуудта ...аһан юм. Тиигэжэ мэдээ- ...драматургнуудай бэшэ- ...жэшээнь, Вс. Вишнев- ...«Баруун тээ дайн бо- ...», Б. Ромашовой «Сэ- ...эд», Г. Мдиваниин ...рэ түрэ», Н. Погодиной ...Серебряная», К. Си- ...вэй «Манай городой ...үн» гэжэ зүжэгүүд оро- ...най театрнуудта табиг- ..., харагшадай зүрхэ ...элдэ эгэршэгүй эрхэ ...г бадаруулдаг байгаа.

...хэ орондоо, түрэл арад- ...элбэришэгүй инаг дура- ...ар хүмүүжүүлэгдэжэ, ...атан дээрмэшэдые заа- ...бута һамна сохихо һэр- ...жэтэй байгаабди. Эхэ ...совет театр, арад зон ...дэ гурбан нангин үгэ- ...хоорондоо хэзээдэшье ...ашагүй нягта холбоотой, ...шье байха ёһотой.

...эгэ ороноо хамгаалгын ...ай захалхатай хамта ...ай хүдэлмэрилэгшэд. ...үсэгэлдэр али нэгэ зү- ...эн гол рольнуудта наа- ..., хүн зониие баясуулжа ...ин искусствын түлөөлэг-

шэд гартаа буу барижа, Эхэ ороноо хамгаалхаяа дайнда ошоһон юм. Дайн байлдаае, совет сэрэгшэдэй эгэршэгүй эрэлхэг зоригтой байһые уран хурсаар, үнэншэмэ зүбөөр харуулһан зүжэгүүд дайнай түрүүшын үдэрнүүдтэ бэшэгдээ. Тиихэдэ уран зохёолшод, драматургнууд булад гуурһаяа хурсадхажа, совет сэрэгшэдтэй хамта фашис ээрхэг түримхэйшүүлые бута сохилсоһон байна бшуу.

Мэдээжэ совет драматург А. Корнейчугай «Фронт», Л. Леоновой «Добтолон оробо», К. Симоновэй «Ород хүнүүд» гэжэ зүжэгүүд айхабтар ехэ хүмүүжүүлхы шэнжэ шанартай, дайсаниие һүрдүүлхэ удхатай һэмнай. Тиихэдэ А. Корнейчугай «Фронт» гэжэ зүжэг «Правда» газетэдэ хэблэгдэжэ, политическэ ба партийна документ шэнги шудалагдаа. Энэ зүжэг фронт дээрэшье, тылдэшье табигдаа.

Совет сэрэгшэдэй баатаршалхы габьяае харуулһан зүжэгүүд национальна театрнуудай сценэ дээрэ олоор табигдажа байгаа. Бүхы совет арадтай хамта манай Буряадай ажалшад дайнай түрүүшын үдэрһөө эсэхэ сусахые мэдэнгүй хүдэлжэ, Илалтын үдэрые шэрээлсэжэ байһан юм. Бүхы шахуу эрэшүүлнай, шамбай шандааһалиг хүбүүднай фронт мордонхой, орондонь үбгэд, һамгад, үхибүүд хүдэлжэ байгаа. Тиихэдэ республикымнай искусствын хүдэлмэрилэгшэд дайнай хүшэр хүндэ эрилтын ёһоор ажал хүдэлмэреэ эмхидхэхэ болоо һэн. 1941 оной түрүүшын хахад багаар манай эндэ театрально-уран һайханай табан бүлэг хүдэлмэрилэгшэд хүдэлжэ байгаа. Ямар бүлэгүүд бэ? Буряад хүгжэмтэ-драмын, ород драмын, эдир харагшадай театрнууд байгаа. Үшөө тиихэдэ Хяагтада ород драмын театр, Буряадай колхозно-совхозно театр байһан юм. Гадна гүрэнэй филармони харагшадые уран һайхантай танилсуулдаг һэн. Энэ филармони өөрын симфоническа, арадай инструментнүүдэй оркестртэй байһан, хоор ба солистнууд дуулагша бэлэй.

Буряадай колхозно-совхозно театрай Агын национальна округоор гастрольдо ябахадань, дайн эхилшоо һэн. Театрай коллектив Улаан-Үдээ бусажа ерээд, бүхы эрэшүүлынь, мүн техническэ ажал хэдэг хүнүүдынь сэрэгтэ татагдаад, фронт ябаһан байна. Тиигэжэ артистнар А. Трубачеев, И. Барнаев, Б. Базаржапов, мүн сценын машинист Воронцов, гурбан шофернууд дайнда ошоһон юм. Эхэ оронойнгоо түлөө артистнар З. Очиров Ш. Баторов хоёр баатарай үхэлөөр алдалан унаа.

Тиихэдэ гүрэнэй хүгжэмтэ-драмын театрай коллективэй хахадынь шахуу дайнда ошоо бэлэй. Дайнай эхилһэн түрүүшын һарада артистнар А. Тимин, Г. Батубаев, Д. Батожапов, Д. Дондуков, Ж. Иванов, Е. Жаргалов, Г. Лосев, М. Машаров, С. Рабсалов, С. Ринчино, театрай уран зурааша Б. Чернутов, оркестрэй артист С. Хегай болон бусад фронт мордоһон байна.

Олонхидынь дайнай газарһаа бусаха аза талаангүй байгаа. Харин дайдада алдалан унаһан намтартай. Тиигэжэ Эхэ оронойнгоо түлөө артистнар И. Батурин, Х. Дамбиев, А. Бардамов, М. Олзоев сценын машинист А. Голубков гэгшэд баатарай үхэлөөр алдалан унаһан юм.

Эндэһээ харахада, тэрэ үедэ театрай ажалда айхабтар ехэ хүндэ хүшэр байдал тудалдаһан болоно. 1941 оной декабриин 19-дэ манай Улаан-Үдэдэ Харьковай ород драмын театр Н. Погодиной «Кремлиин курантнууд» гэжэ мэдээжэ зүжэг табижа, харагшадые нилээд баясуулаа һэн. Дайнай ушарһаа боложо, Хяагтын ород драмын театр, гүрэнэй филармони саг зуураар хаагдаһан юм. Буряад хүгжэмтэ драмын театр Харьковай ород драмын театр хоёр нэгэ байра соо хүдэлжэ, зүжэгүүдээ табиха баатай байгаа.

Тэрэ үедэ ямар зүжэгүүд табигдаа һэм? Буряад хүгжэмтэ-драмын театр В. Катаевай «Сэрэгшэ фронтһоо бусажа ябана» гэжэ зүжэгые найруулан табижа, совет патриотизмын, интернационализмын эгүүридэ хүсэтэй байһые харуулаа һэн. Энэ зүжэгые Буряадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша А. Миронский онсо маягтайгаар найруулан табижа, артистнарай наадахада, дуулахада һонирхолтой гоё болгоһон юм. Удаадахи ажалнай юуб гэхэдэ, драматург Н. Балданогой «Байгалай загаһашад» гэжэ зүжэг табихын тула театрай бүхы коллектив урма зоригтойгоор хүдэлһэн байна. Харьковай ород драмын театрай уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ, Украинын ССР-эй арадай артист А. Г. Крамов найруулжа табиһан юм. Иигэжэ аха дүү украин нүхэрнай буряад артистнартаа хани халуун туһаламжа үзүүлэн, дайн тухай бэшэгдэһэн анха түрүүшын зүжэгые өөрын нюур шарайтай болгоһон байна.

Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, манай артистнар, драматургнууд дайнай үедэ бүхы хүсэ шадалаа, оюун бэлигээ элсүүлэн хүдэлжэ, фронт тыл хоёрой хоорондоо таһаршагүй холбоотойе уран үгын аргаар харуулхые оролдоһон байна.

Тиигэжэ СССР-эй арадай артист, Гүрэнэй шангай лауреат Г. Цыдынжаповай «Мэргэн буудагша», «Арадай хүбүүн», Н. Балданогой «Бабжа-Барас баатар» гэжэ зүжэгүүдые һайн мэдэнэбди. Гадна дайнай үедэ хүгжэмтэ зохёолнууд табигдаа. Жэшээнь, композитор Б. Асафьевай «Бахчисарайский фонтан» гэжэ балет, мүн Гуногой «Фауст», П. Чайковскийн «Евгений Онегин» гэжэ оперонуудые улаан-үдынхид хаража театрай коллективэй урагшатайгаар хүдэлжэ байһые яһала мэдэхэ. Тэрэшэлэн дайнай шэмэрүүн жэлнүүдтэ бүлэг артистнар фронтнууд дээгүүр ябаһан байна. Жэшээнь, артистнар Г. Цыдынжапов, Н. Петрова, В. Лыгденова, Т. Гергесова, М. Шалтыкова, Б. Балдаков, Ц. Бадмаев болон бусад фронт ошожо, сэрэгшэдтэ концерт наада харуулһан юм...

Сэхыень хэлэхэдэ, театрай репертуарта сэрэгэй патриотическа темэ хододоо шухала байдаг. Театрай Уласхоорондын үдэр энэ жэлдэ Совет арадай агуу ехэ Илалтын үдэртэй нягта холбоотойгоор үнгэргэгдэжэ байһан хадань дайнай темые хайшан гэжэ удхалан харуулдаг байгааб гэжэ богонёор хөөрэхые оролдобоб.

Г. БЕЛЬГАЕВ,
Бүхэроссин театрай бүлгэмэй Буряадай таһагай харюусалгата секретарь.

ЗАСАГАЙ ДЭЭДЫН ЗУРГААНУУДТА

Түнхэнэй аймсоведей гүйсэдкомой соёлой эмхи зургаануудай хүдэлмэри һулаар хүтэлбэрилжэ байһан тухай

Ажалшадай соёл культурын эрилтэнүүдые һайнаар хангахын тула Түнхэнэй аймагта нилээд хүдэлмэри хэгдээ гэжэ Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет тэмдэглэбэ. Аймагай һуурин тосхон бүхэндэ соёл культурын эмхи зургаанууд байгуулагданхай, тэдэндэ жэлһээ жэл бүри мүнгэн зөөри ехээр үгтэнэ.

Гэхэтэй хамта хүн зоной эрилтэ хангаха хүдэлмэри дутуу дундатайгаар эмхидхэгдэнэ, аймагта соёл-болбосоролой хүдэлмэриин хүтэлбэри ажалшадай үдэр бүри ургажа байгаа эрилтые хангана гүй.

1971—1974 онуудта клубай нэгэшье байшан баригдаагүй. Түнхэн, Загтад, Хужар болон Аршаан тосхонуудта клуб бариха асуудал илангаяа хангалтагүйгөөр шиидхэгдэнэ. Баригдаһан олонхи шэнэ клубууд капитальнаар заһагдаха болонхой, тэдэниие дулаасуулха түхеэрэлгэ мүртэй хүдэлнэгүй. Энээнһээ боложо, 1974 ондо 20 клубай 16-нь хоёр һарын туршада хүдэлөөгүй. Клубуудые түлеэгээр хангаха асуудал жэл бүри шиидхэгдэнэгүй, энэ хэрэгтэ һомологдоһон мүнгэн хэрэглэгдэнгүй үлэшэнэ.

Соёл культурын эмхи зургаануудай, илангаяа клубай хүдэлмэрилэгшэдые шэлэн олохо, нэгэ газарта байлган хүдэлгэхэ талаар аймаг дотор хэмжээн абтанагүй. 1971—1974 онуудта аймагһаа 15 мэргэжэлтэд гаража ошоо, үнгэрөөшэ жэлэй туршада тэдэнэй тоо 8-һаа 2 болотороо үсөөрөө. Библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй гурбанай нэгэн тусхай мэргэжэлгүй, олонхинь хаанашье һуранагүй. Залуу мэргэжэлтэдэй байра байдалда аймсоведэй гүйсэдком анхаралаа табинагүй.

Иимэ шалтагаануудһаа аймагай соёл культурын эмхи зургаанууд һулаар хүдэлнэ, клубуудта тусхай үдэшэнүүд, аман үгын журналнууд, асуудал харюугай үдэшэнүүд үсөөнөөр үнгэргэгдэнэ. Түрүү дүй дүршэл, хүдөө ажахын эрдэм ухаанай туйлалтануудые дэлгэрүүлхэ талаар мүртэй юумэн хэгдэнэгүй. Аймагай олонхи библиотекэнүүд хүдөөгэй ажалшадые, мэргэжэлтэдые һулаар хангана. Һүүлэй үедэ уран һайханай бүлгэмүүд хүдэлмэреэ һуладуулна.

Түнхэнэй аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдком соёлой эмхи зургаануудай хүдэлмэри һулаар хүтэлбэрилнэ гэжэ Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет тэмдэглээд, дээрэ дурсагдаһан дутуу дундануудые дары усадхаха, клуб, библиотекэ, уран һайханай коллективүүдэй хүдэлмэри эрид һайжаруулха талаар хэмжээ абахыень уялгалба.

Жэл ерэхэ бүри Москвада «М» гэжэ рубин үзэгүүд олоор носодог болоно. Энэ хадаа нийслэлэй метрогой һүлдэ байһаниинь мэдээжэ.

Мүнөө Москвагай метрополитенэй лининүүдтэ 100 станци хүдэлнэ. Краснопресненскэ участогта 10 километр участогые энэ жэлдэ ашаглалга ехэ удха шанартай ушар хэрэг болохо байна. Тиихэдэ «Пушкинская», «Кузнецкий мост», «Щукинская», «Тушинская» болон бусад станцинууд бии болохонь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Пушкинская», «Кузнецкий мост» станцинуудай дунда тоннель барилга дээрэ.

ТАСС-ай фотохронико.

НАЦИОНАЛЬНА ОКРУГУУДТА

«КЫМКАН» — ХҮНДЭТЭЙ АЙЛШАН

Таймырай мал адуулагшад болон ангуушад «Кымкан» гэжэ агитбригадын гэшүүдые эгээл хүндэтэй айлшан мэтээр хүлеэжэ байдаг болонхой. «Кымкан» гээшэнь «Ошохон» гэһэн удхатай юм. Тус агитбригадын бүридэлдэ холын Хойто зүгэй бага яһатанай түлөөлэгшэд ороно. Зундаа катераар, үбэлдөө вертолёдоор тэдэнэр холын бэлшээринүүдтэ ошожо, концерт наада харуулдаг байха юм.

Красноярска хизаарай уран һайханай бүлгэмүүдэй харалгада хабаадалсажа, «Кымкан» агитбригадын коллектив нэгэдэхи шатын дипломоор шагнагданхай.

Ю. СИДОРОВ,
ТАСС-ай корр.

Таймырай (Долгано-Ненецкэ округ.)

ТҮҮХЫН ХУУДАҺА ИРАХАДА...

Корягай национальна округой Палана тосхондохи хизаар ороноо шэнжэлгын музейдэ эндэхи хүн зоной урданай ажабайдал ба ажал хүдэлмэри тухай археологическа коллекци суглуулагдаба. Эндэхи газар дайдаһаа, гол мүрэнүүдэй эрьеһээ олдоһон урданай хэрэгсэлнүүд тэрэ коллекцидэ оруулагданхай.

Яһаар, шулуугаар хэгдэһэн зүйлнүүд олоной анхарал татана. Хубсаһа эсхэхэдэ, агнуурнда ба загаһашалхада хэрэглэжэ байһан хутаганууд; хутага шэнги зүйлнүүд ехэ һонирхолтой.

Музейдэ табигдаһан эдэ зүйлнүүдые харахада, Тундрын урданай хүн зон гол түлэб агнуури хэхэ, загаһа бариха, элдэб янзын ногоо суглуулха ажалтай байһан ха гээд ойлгохоор.

М. ЖИЛИН,
ТАСС-ай корр.

Корягай округ.

Буряадай республикын байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе һайндэрлэлгын үедэ нээгдэһэн «Юбилейный» универмаг худалдаа наймаанай эгээ томо түб болоно. Магазинай коллектив залуушье һаа, худалдан абагшадтаа хүндэтэй болонхой. Худалдаа наймаанай дээдэ һургуулиин, техникум болон училищинуудай һурагшад, дунда һургуули дүүргэгшэд эндэ ажаллахаар ерэнэ. Тиигэжэ энэ магазин худалдаа наймаанай ерээдүйн хүдэлмэрилэгшэдэй һуралсалай бааза болонхой. Худалдаа наймаанай ба хангалгын шэнэ онол арганууд эндэ нэбтэрүүлэгдэдэг. Магазинай коллектив үндэр соёл культурын магазинай нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө ажаллажа байнхай. «Юбилейный» Буряадай болон РСФСР-эй худалдаа наймаанай предприятинуудай дундаһаа түрүүлжэ ябана.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: «Юбилейный» универмагай газаа түхэл; ажаһуудалай электрохэрэгсэлнүүдэй таһагта; залуушуулые һурган хүмүүжүүлэгшэ М. И. Скороходова наймаалагшадай дунда.

Э. БРЮХАНЕНКО, Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

АЙМАГАЙ ГАЗЕТЭНҮҮД МЭДЭЭСЭНЭ

1976 ОНОЙ ТҮСЭБӨӨР

...аймагай ажалша- ...аһуудалай хэрэглэмжэ ...комбинадай эсхэг- ...бригадир Антонина ...Попова үнгэрэгшэ ...470 метр бүд алмаһан ...Тэрээгээрнь 115 ха- ...ехо болохо юм. Ажал- ...һайнаар хандажа, ...нь эрид дээшэлүүлнэ. ...хүбиингаа табан ...түсэбые нэгэ жэлээр ...дүүргэһэн байгаа. ...оной январиин нэгэн- ...1976 оной түсэбөөр ...эхилэнхэй гээд ...аймагай «Ленинэй ...мэдээсэнэ.

..., совет арадта ...Центральна Комитедэй хандаһан Хандалгада харюу болгон Антонина Ильинична Попова 1975 ондо дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялганууды абаад, габшагай һайнаар хүдэлжэ байна. Январь һарын үйлэдбэриин түсэб 135, февралиин даабари 140 процент дүүргэбэ.

А. И. Попова ниитын ажалда эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадана. Комбинадай парторганизациин бюрогой гэшүүнээр, Хяагтын горсоведэй депутадаар һунгагданхай.

ТҮРҮҮ ПОССОВЕТ

1974 оной дүрбэдэхи кварталда аймагай сельскэ, сомоной, поселково Соведүүдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзөөд, Загарайн аймсоведэй гүйсэдком ба гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райком тусхай тогтоол баталан абаба. Энээн тушаа аймагай «**Вперед**» газетэдэ бэшэгдэнэ.

Ажал ябуулгадаа эрхим һайн дүнгүүдые туйлаһан Новоильинскын поселково Совет мүрысөөндэ илаһан дээрэ тоологдобо. Энэ поссоведтэ аймагай Соведэй гүйсэдкомой, гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомой дамжуулгын Улаан туг мүнгэн шантайгаар барюулагдаха болобо. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай фронтнууд дээрэ баатарлигаар тэмсэһэн Зоя Васильевна Вставская тус поселково Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшээр хүдэлдэг юм.

ГРАФИГҺАА УРИДШАЛАН

1975 ондо дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаһан Гусиноозерскын леспромхозой «Пионерский» гэжэ модо бэлэдхэлгын участогай коллектив жэлэй түрүүшын үдэрһөө эршэтэй һайнаар хүдэлжэ байна гээд «**Улаан Сэлэнгэ**» газетэ мэдээсэнэ. Тус участогай коллектив ажалай эмхидхэл һайжаруулһанай ашаар энэ жэлэй түрүүшын хоёр һарын үйлэдбэриин түсэбые февралиин 23-да дүүргэһэн байгаа.

В. С. Куриганов, Н. М. Мирошников гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бага комплексно бригадануудай гэшүүд үнгэрэгшэ хоёр һара соо ажалай үндэр бүтээсэ туйлаһан байна. Түрүүшын амжалтаар зориглоһон тус участогай хүдэлмэришэд нэгэдэхи квартал соо модо бэлэдхэхэ даабаряа арбан хоногоор уридшалан дүүргэхэ зорилго урдаа табяад, урагшатай һайнаар хүдэлжэ байна.

АМЖАЛТААРАА УРМАШААД...

Үнгэрэгшэ жэлдэ үйлэдбэриин ехэ амжалта туйлаһан Прибайкалиин аймагай Итанцын леспромхозой коллективтэ СССР-эй ой модоной, саарһанай ба модо болбосоруулгын промышленностиин министерствын болон профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг һаяхан барюулагдаба гээд «**Прибайкалец**» газетэ бэшэнэ.

Энэ амжалтаараа урмашаһан тус коллектив агууехэ Илалтын 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ март, апрель һаранууды ажалай хүндэлэлэй вахтын һаранууд гэжэ соносхобо. Энэ жэлэй түрүүшын 4 һара соо модо бэлэдхэхэ түсэбөө В. И. Ленинэй түрэһөөр 105 жэлэй ойн үдэр — апрелиин 21 болотор дүүргээд, даабариһаа гадуур 10.5 мянган кубометр модо арадай ажахыда үгэхэ гэжэ шиидэбэ. Бүхэсоюзна коммунис субботнигой үдэр 4700 түхэригэй продукци үйлэдбэрилхоор леспромхозой хүдэлмэрилэгшэд зоригжонхой.

ТҮРҮҮШҮҮЛ ОЛОШОРНО

Баунтын аймагай Багдаринай экспедициин үйлэдбэриин участогуудта ажалай түрүүшүүл улам олошорно. 1975 оной февраль һарын социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр тус экспедициин Октябрьска партиин мастер С. М. Сухушинай хүтэлбэрилдэг проходчигуудай бригадын хүндэлэлдэ ажалай алдар солын туг үргэгдэбэ гээд аймагай «**Витимские зори**» газетэ мэдээсэнэ. Тус бригадын гэшүүд К. И. Сарапулов, А. С. Комогорцев гэгшэд февралиин түсэбые үлүүлэн дүүргээ.

Тиихэдэ Ивановска партиин И. Н. Верхотуров, И. П. Быстров гэгшэдэй ударидадаг үрэмдэгшэдэй бригаданууд февралиин түсэбтэ даабариие холо үлүүлһэн байна.

Д. ЦЫБЕНОВ

БААБГАЙТАЙ УУЛЗАЛГА

(РАССКАЗ)

Жэгмэд һургагша гэжэ нютагайнгаа зоной дунда алдаршаһан, залуудаа эхин һургуулиин багша ябаһан юм. Мүнөө далаад наһа хүрөө. Намарай нэгэ үдэр тэрэ хадын хабшал дундуур урдаһан Шара горхондо шудхаһан Шулуунай һудал гэжэ булагай эхиндэхи ойн соорхой соо сабшажа һурилһэн үбһэнэйнгөө хорёо барижа дүүргэбэ. Наранай орохо багта ажалаа хэжэ дууһаһан үбгэн тогооной оёорто үлэһэн сайгаа шабхажа ундаа харяагаад, аяга шанага гэхэ мэтээ үргэлдэг мэшээг руугаа хэжэ, бусаха тээшээ түхеэрбэ. «Орой болохонь, гэгээтэй байхада голой харгыда хүрэдэг һаа һайн бэлэй» гэжэ дотороо һанаата болоно. Хүбэнтэй боро хүүртигээ һэжэржэ үмдөөд, һүхэеэ бүһэдөө һуйбадаад гэр тээшээ алхалба.

Сүбыхэ үүлэгүй сэлмэг хүхэ тэнгэри зэнхыжэ, энэ оршоной дайда улам уужам дэлюун болошоһон шэнгеэр нэмжынэ.

Горхоной эхинһээ үлэ мэдэг һэбшээлэн, һэрюунэй амисхал эли мэдэгдэбэ. Хагдаржа эхилһэн үбһэ ногооной амтатайхан хангал, нарһа, жодоогой дабирхайн гашуубтар амтан, ойн жалгын шиигэй үнэр — эдэ бүгэдэ ама хамар руу анхилан аятай зохид шэнги болобошье, Жэгмэд һургагшын досоо юундэб даа нэгэл гуниг түрүүлнэ хэбэртэй. Шулуунай һудалые уруудан, хабшуухан жалга соогуур зурыһан нарихан зүргөөр гэшхэлэн ябаха зуураа, үбгэжөөл үни үнгэрһэн сагаа, залуугайнгаа ябадалые һанаандаа оруулан:

Уужамхан Үнгөөдэм адлихан аад,

Ууладаа манараад танигданагүй... — гэһэн хуушан дуунай аялгые оложо ядан аман соогоо гүбэрнэ. Үшөөшье олон юумэ толгой соогоо мухарюулна. «Наһажаал болохо гээшэ иимэл байна даа».

Шулуунай һудалай адагта хүрэжэ, Шара горхоной хойто бэедэ гараһан гараса дээрэ шэнгэбтэр модотой, уужамшаг талмай болодог. Эгээл эндэ Жэгмэд үбгэнэй ябатар баруун тээнь хахир шанга, бахардуу абяан гэнтэ гаража, ой хадын доһолшотор гэмээр суурьяаташаба. Залд гэһэндээ, гэдэргээ унашан алдаһан үбгэн зуг татан зогсоод, харан гэһээнь бүлэг боролжын саада тээ, үсөөхэн нарһан сагдуулнууд соо мантан томо баабгай толгойгоо бүхылгөөд, һээр нюрган дээрэхи үһөө үрзылгэн, амаа ангайлганхай, бага хүндэлдөөд, хүлзэжэ байһандал адляар үзэгдэбэ. Жэгмэд һургагшын толгойн үһэн арбайжа, ара нюрга руунь хүйтэ даашаба. Баабгай байра дээрэһээ хүдэлнэгүй. Харин хуни шэхэтэй зантагар толгойгоо дохин, амаа ангайгаад, дээрэ дээрэһээнь орилно. Даб гээд һүрөө һаа, дүрбэ-таба харайгаад лэ, үбгэжөөлэй дээрэнь буушахаар дүтэхэн байна. Тээлмэрдэшэһэн үбгэн яахаяашье мэдэнэгүй. Нэгэ мэдэн гэхэдээ һүхөө баринхай зогсожо байба. Гүйхэ, тэрьелхэ гэхын аргагүй. Хоёр хүл эзэгүй, һабиганан шэшэрнэ, хэбтэшэхэ дуран хүрэхэдэл гэнэ.

Бартахи нөөхил газартаа зогсоһон хэбээрээ. Тиин байтар саанаһаань нилээд боргожод гэһэн хоёр гүлгэн баабгайнууд мухарижа ябаһан бүмбэгэ шэнгеэр ондоого сондого оодоролдон, хажуудань ерэжэ зогсобо. Эхэ баабгай нэгэ удаа шуухираад, хүүгэд тээшээ толгойгоо хазайлган, тэдэнээ таалаһандал адляар унхидаад, һанаагаа амарһан мэтэ болон, тад гэдэргээ эрьеэд, шэдэжэрхиһэн шулуун шэнги хурдаар ой руу харайшоо һэн.

Энэ аймшагтай ушарал бодото дээрээ үнэншэмөөр бэшэ, харин зүүдэн шэнгеэр үбгэндэ һанагдаадхиба. Тойроод хон-жэн. Үндэр модоной оройнууд шоройлдон, тэнгэридэ тулажа байһандал үзэгдэнэ. Хоёр шэхэнэйнь шууяхаһаа ондоо юуншье дуулданагүй. Амяа татан шагнаархаба. Сабиргайнь һудал элеэр лугшажа, толгойнь үбдэнэ хэбэртэй. «Аюул үнгэрбэ» гэһэн бодол һургагшын ойндо оробошье, хамаг бэень шэшэрһэн зандаа. Тушаатай юумэндэл хүлөө татажа шадабагүй. Абяа гараха гэхэдэнь, хоолой соонь тонтогоолой тогтошоһондол тулаад, амисхаалынь хабшана. Үбгэжөөл тэндээ нүүлэ һандайлаад һуушаба.

Тииһээр үбгэнэй хоолой онгойжо, сээжэ зүрхэниинь намдаба. Энэ ушарал тухайгаа бодомжолон, яаһан хээһэнээ һанажа үзэнэ. Бүһэдөө һуйбадаһан һүхэеэ яагаад абаһанаа юрэ мэдэнэгүй. «Соохор мэдээтэй байгаа байнаб» гэжэ бодоно. Айһан һүрдэһэнөө, шэшэржэ, һалганажа, тамир тэнхээгээ баргдашоод байһанаа һанахадаа, үбгэнэй нюдэн ээлүүдгүй уһатаад орхино. «Зэрлиг арьяатанай урдаһаа амяа хамгаалха һанаатай һүхөө барья байнаб. Үнэн дээрээ тайгын эзэнэй орожо ерээ һаань, һүхөөрөө юушье далбиилжа шадахагүй һэм даа. Хайратайл хөөрхы зогсожо байгаал хаб даа», гэжэ бодомжолходоо, юундэб даа энеэдэһэниинь хүрэбэ. Тиигээд һанаа алдаха зуураа шэбшэбэ: «Ай зайлуул. Үе наһаараа үзөөгүй юумэеэ үзэбэб, айгаагүйгөө айбаб».

Жэгмэд һургагшын һууриһаа бодожо, замаа үргэлжэлүүлхэдэнь боро хараан үни унашанхай, абар табар мүшэд огторгойдо яларжа, арбан табанай малагар түхэреэн һара зүүн-урдахи хярын саанаһаа бултайжа байгаа һэн.

Уданшьегүй ехэ харгыда ороод ябатарнь колхозой автомашина дайралдажа, Жэгмэд һургагша амархан гэртээ ерэбэ. Үдэшынгөө эдеэ хоол бэлдэжэрхёод, хүлеэжэ байһан Дулма хүгшэниинь үбгэнэйнгөө удаархада ехэл һанаата болоһон янзатай угтаба. Гэр урин дулаахан, электрын гэрэл хүхюунээр яларна. Үбгэн хубсаһаа тайлажа, гар нюураа угаагаад, эдеэлхээ һууба. Хүгшэнэй гаргаһан лабшаатай тарган шүлэн табаг сооһоо аятайханаар анхилна. Теэд үбгэжөөл хэды эды халбагадаад, саашань эдибэгүй. Сай хэдэн аяга уугаад, абяагүйл һууна. Дулма хүгшэн үбгэнөө шарайшална.

— Ши үбдөөгүй бэзэш? Юундэ эдеэ уһанһаа гарашоо гээшэбши? Шэг шарайшни барайгаад, доромжо доройд шэнгеэр харагданалши, — гэжэ хүгшэн һанаа зобонгёор гэмэрбэ.

Жэгмэд бодолгодо абтанги столойнгоо дэргэдэ нэгэ хэһэг абяагүй һууһанаа, зүрхэ орожо, одоошье баабгайтай ушарһан, сошоһон, айһан тухайгаа хүгшэндөө хөөрэжэ үгэбэ.

— Юрэдөө, һонин юм байна. Мүнөө бодожо үзэхэдэм, тэрэ баабгай баһал ехээр айһан хэбэртэй, зүгөөр тэрэ ганса өөрынгөө амин гол хамгаалхын түлөө намда тиитэрээ сухалдаа бэшэ, дахуулжа ябаһан хоёр хүүгэдэйнгээ түлөө юушье хэхээр бэлэн байһан шэнги болонол. Тэдэнэйнгээ гүйлдэжэ ерэхэдэнь һанаагаа амаржа, намһаа, хоёр хүлтэ арьяатанһаа һэегүй зугадаба бшуу, — гэжэ үбгэжөөл тобшолол гаргаба.

— Ай, хөөрхы, — гэжэ Дулма шабганса альгаа хабсарба. — Нээрээшье, тииһэн лэ байгаал даа. Алибаа амитан, баахалдайшье һаа, үрэ бэеынгээ түлөө амин голоо табижа ябана ха юм. Ши бидэ хоёршье дала хүрэжэ ябаад, үхибүүдэйнгээ, ашанар зээнэрэйнгээ түлөө оролдожо ябанабди. Хойто жэл буруумнай хашараг, үнеэмнай тугалтай, хурьгаднай түлгэнүүд, хониднай хурьгадтай болохо гэжэл оролдонобди. Тэрэгүй һаа, ши юунэй гэжэ уһанай эхиндэ, ойн соорхойдо ошожо, үбһэ сабшааб, һурилөөб гэжэ зобохо бэлэйш. Үшөө бартахида барюулхашни.

«Зоболон» гэжэ дэмы хэлэнэш, хүгшэн. Ая наһан болобошье ажал хэжэ, алтан дэлхэйн агалиг һайханиие үзэжэ, амитан бушуудай аянгата дуу, наада шагнажа, ан гүрөөлэй абяа шэмээ абажа ябахада ямар гоё гээшэб! Үлзытэ һайхан Үнгөө нютагайнгаа үзэсхэлэнтэ һайханиие нюдөөрөө үзэжэ, сээжэ зүрхөөрөө мэдэрэн, сэдьхэлээ баясуулдагбди. Хүүгэдээ дахуулһан зэрлиг баабгайтай түрүүшынхеэ золгобоб. Баахалдай бартахишье мүн лэ ой тайга соогоо жаргалтай ябаа юм бэзэ даа, — гэжэ үбгэжөөл хэлээд, унтари тээшээ бүхэлзэбэ.

ХЭН МОСКВА ошохо золтойб?

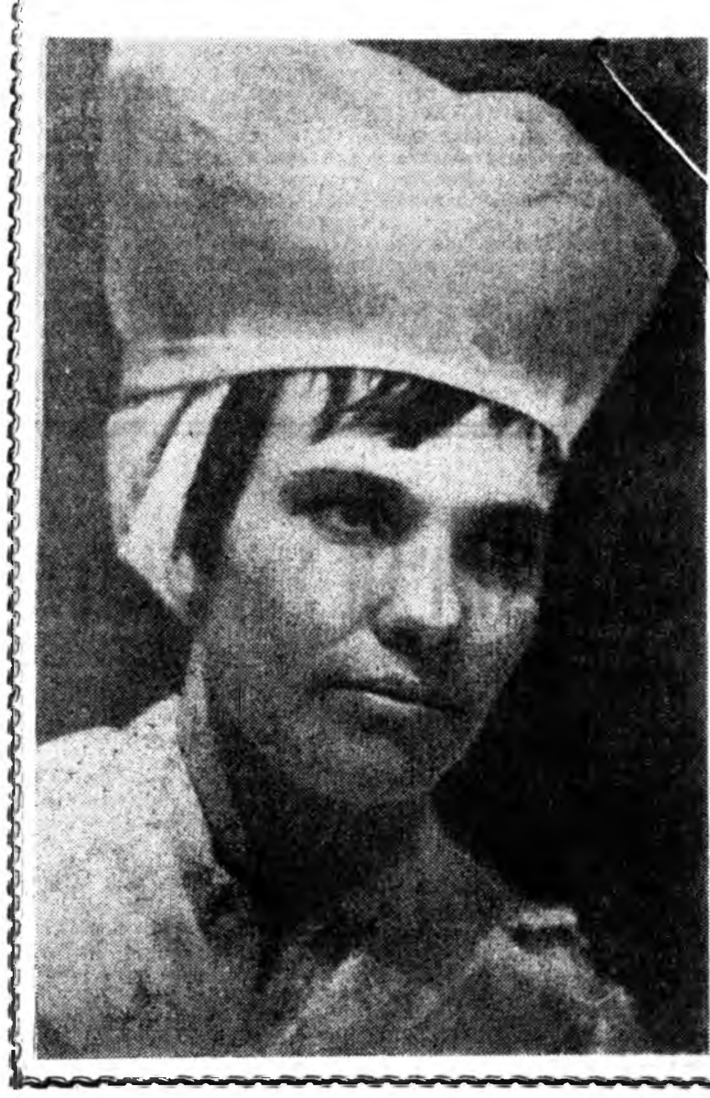

Залуу кондитернуудай, тогоошодой болон официантнуудай республиканска зургаадахи конкурс Улаан-Үдын прибор бүтээлгын заводой 11-дэхи столоводо үнгэргэгдэбэ. ВЛКСМ-эй Буряадай обком, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи ниитын эдеэ хоолой управлени, Буркоопсоюзай правлени, гүрэнэй худалдаа наймаанай болон потребкооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обком энэ мүрысөөе эмхидхэһэн байна. Агуу-ехэ Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан зургаадахи конкурс тон харюусалгатай, эрхимүүдэй эрхимынь илажа гараха байна. Юуб гэхэдэ, нэгэдэхи һуури эзэлэгшэд июнь һарада Москвада үнгэргэгдэхэ Бүхэроссин конкурсдо хабаадалсахаар эльгээгдэхэ юм.

Республикын аймагуудһаа ерэһэн 20 гаран түлөөлэгшэд амтатай эдеэ хоол бэлдэдэг уран гартай байһанаа эндэ гурбан үдэрэй туршада харуулха болоно. Тэдэнэрэй хэниинь Москва ошохо золтой байхань гээшэб? Энэ асуудал хүн бүхэнэй һанаа зобооно, сэдьхэл хүдэлгэнэ. «Аршаан» курортын столовын хүдэлмэрилэгшэ Зинаида Гончикова (Түнхэнэй аймаг) иимэ конкурсдо хабаадалсахадаа, таба дахин республикын чемпион болоһон, «Баргажан» ресторанай түлөөлэгшэ Вера Лущик гэгшэд нүхэдэйнгөө һанал бодол мэдүүлэн иигэжэ хэлээ һэн:

— Эхэ оронойнгоо ниислэл хото ошожо хараха, ехэ мүрысөөндэ хабаадалсаха хэн дурагүй байха гээшэб. Эндэ шангахан «тулалдаан» болохол юм бэзэ. Бидэнэрэй хүн бүхэн Бүхэроссин конкурсдо хабаадалсажа, түрүү һуури эзэлхээ шадал зэргээрээ оролдохо байха.

Үнэхөөрөөшье, шангахан «тулалдаан» болножо эхилбэ. Хүн бүхэн шадабаряа гарган, олон балл абахые оролдоно.

Кондитернуудай мүрысэжэ байһан таһалгада оробобди. Тэдэнэр толгойгоошье үргэхэ сүлөөгүй ажаллана. Хабаадагша бүхэн «Бисквит» гэжэ хоёр килограмм торт, жэмэс холиһон нэгэ килограмм торт, тиихэдэ гурбан янзын 90 пирожно барижа, жюрин гэшүүдэй урда табиха байба.

Үрэ дүн согсолхо түгэсхэлэй үдэр хүрэжэ ерэбэ. Шанга жюри хүн бүхэнэй хэһэн хүдэлмэриие нарин нягтаар шалгажа үзэнэ. Эсэсэй эсэстэ «Байгал» ресторанай гурбан басагад бултанай дундаһаа шалгаржа, түрүү һууринуудые эзэлээ. Эдэнэрнай хэд гээшэб? Кондитернуудай бүлэг соогоо Люба Карпова, тогоошодой дундаһаа Октябрина Васильева, официантнууд соогоо Люда Афанасьева гэгшэд Бүхэроссин конкурсдо хабаадалсаха эрхэдэ хүртөө.

Манай корр.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: конкурсдо хабаадагшад (баруун гарай зурагта зүүн гарһаа) Надя Каминская (Улаан-Үдын 7-дохи столово), Люда Ульянова (Сэлэнгын аймаг), Екатерина Маринина (Хяагтын аймаг), Анна Колмыкова (Улаан-Үдын 14-дэхи столово), Марина Китаева (ЛВРЗ-гэй 16-дахи столово), Зинаида Гончикова (Түнхэнэй аймаг) гэгшэд ээлжээтэ «тулалдаандаа» яаража ябанад; таба дахин республикын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн «Баргажан» ресторанай кондитер Вера Лущик (зүүн гарай зураг).

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ХҮШӨӨ БОДХООГДОХОНЬ

Мраморно табсан дээрэ бүү баряад зогсоһон сэрэгшын хүшөө Хяагтын аймагай Алтай тосхондо майн 9 болотор бодхоогдохонь. Тэрэнэй үндэрынь 5 метр байхаар хараалагданхай.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ баатарлигаар тэмсэжэ, наһа бараһан нютагай хүбүүдэй мүнхэ дурасхаалдань энэ хүшөө зорюулагдаха юм. Багахан энэ тосхонһоо түрэл һайхан ороноо дайсанай һабарһаа хамгаалхаяа мордоһон 76 хүн нютагаа бусаагүй байгаа.

Алтай тосхоной хүн зоной суглуулһан мүнгэ зөөреэр тэрэ хүшөө баригдаха юм. Залуушуул энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Тэдэнэр хэдэн воскресник үнгэргэжэ, суглуулһан мүнгөөэ хүшөөгэй барилгада оруулаа.

Д. ГАРМАЕВ.

БААТАРАЙ ДУРАСХААЛДА

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхозой түбтэ түүхэ ба соёл культурын памятнигуудые сахин хамгаалха бүлгэмэй гэшүүдэй суглаан һаяхан болобо. Тэрэ суглаанда хабаадагшад, колхозой хүтэлбэрилэгшэд Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда баатарлигаар унаһан нютагайнгаа хүбүүн Цырен-Даши Доржиевай дурасхаалда хүшөө бодхоохо гэжэ шиидэбэ. Дайнай үедэ 270 фашистые хорооһон мэдээжэ снайпер нүхэр Доржиев энэ нютагта түрэһэн юм.

Колхозой түб Хүшуун-Үзүүр тосхондо майн 1 болотор хүшөө бодхоогдохоор хараалагдана. Ажахын гэшүүдэй мүнгэ зөөреэр тэрэ хүшөө табигдаха юм.

Манай корр.

ИЛАЛТАТАЙ БУСАБА

Бальна хатар гүйсэдхэгшэдэй зональна конкурсдо хабаадалсахаяа бальна хатарай «Туяана» ансамбль Эрхүү город ошохоор мордобо гэжэ энээнэй урда тээ мэдээсээ һэмдн.

Конкурсшье дүүрээ. Нэрэ хүндэтэй жюри «Туяана» ансамблиие эрхимүүдэй нэгэн гэжэ тоолобо. Эрхүүгэй, Шэтын областьнуудай, Яхацай, Тувын АССР-нүүдэй ансамбльнууд «Туяанатай» мүрысэһэн байна. «Туяанатай» мүрысэгшэд элдэб конкурснуудта хабаадалсажа, олон шанда хүртэһэн, суудаа гараһан коллективүүд юм гэжэ эндэ тэмдэглэмээр.

Гэбэшье Буряадаймнай «Туяана» ансамбль һураггүй булюу байшоо. Тэрээнһээ гадна, тус ансамблиин нэгэ паар — Лариса Дандарова, Баир Цыдыпов гэгшэд бальна хатарай Бүхэроссин конкурсдо хабаадалсаха эрхэдэ хүртэбэ.

«Туяана» ансамблиин эстрадна оркестр эрхимээр наадажа, нэгэдэхи шатын дипломдо хүртөө.

В. НИМБУЕВ.

Спорт

ТАСС МЭДЭЭСЭНЭ

ШАЙБАТАЙ ХОККЕЙ. 1975 ондо шайбатай хоккейгээр дэлхэйн ба Европын түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөн апрелиин 3-һаа 19 болотор Баруун Германиин хоёр хотодо — Мюнхен ба Дюссельдорфдо үнгэргэгдэхэнь.

1972 оной зунай Олимпиадын болоһон Баварияин ниислэл — Мюнхенэй «олимпийскэ зал» 9.914 хүнэй һууритай юм.

Түрүү бэрхэ командануудай мүрысөө хараха дуратайшуул угаа олон. Жэшээнь, СССР-эй, ЧССР-эй командануудай уулзалгануудта бүхы биледүүд үни хада худалдагдаа. Түрүү бэрхэ командануудай мүрысөөнэй биледүүд ниилээн үнэтэй. Эдэнэй сэн 20-һоо 60 хүрэтэр марката юм (6-һаа 20 хүрэтэр түхэригэй).

Хариин оронуудһаа олон аяншалагшад ерэхээр хүлеэгдэнэ.

Эмхидхэгшэд хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ анхаралаа ехээр хандуулна. 600 гаран журналист елүүр дээрэ болохо наадан тухай бэшэхэ байна.

Хоккейн наадан телевидени̇ээр дамжуулагдаха. Тиимэһээ Уласхоорондын хоккейн лигиин президент Д. Ахерн «Интервиденитэй», «Евровиденитэй» хэлсээнүүдые баталаа.

* * *

«Известия» газетын шанда хүртэхын түлөө Чехословакиин, Финляндиин суглуулагдамал командануудай дунда хоёр наадан Прагада үнгэргэгдэбэ. Эндэ талмайн эзэд 2:1, 5:0 тоотойгоор шүүгээ.

Тиихэдэ СССР-эй суглуулагдамал команда Швециин хоккеистнүүдые 9:2 тоотойгоор илаба.

КОНЬКИ. Эрэшүүлэй дунда конькигаар СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Алма-Ата шадархи Медеогой елүүр дээрэ болоно дүүрэбэ. Свердловскын спортсмен Юрий Кондаков оронойчемпион болоо. Тэрэ 5000 метртэ дэлхэйн рекорд тогтоогоо — 7.08,92 мин. Олон зүйлөөр тэрэ ороной рекорд тогтооһон байна (168,256 очко). Тиихэдэ 1500 метрые 1.59,69 минута соо гаталжа, бага алтан медальда хүртөө.

Олон зүйлэй мүрысөөгөөр Тюмень хотын студент Виктор Кузьменко — мүнгэн, Свердловскын түлөөлэгшэ Юрий Лемешкин бронзо медаляар шагнагдаба.

Мүрысөөнэй хоёрдохи үдэр Уфагай авиационно институдай студент Виктор Варламов 10000 метрые 14.52,73 минута соо гаталжа, дэлхэйн шэнэ рекорд тогтоогоо.

ТОБШОХОНООР

★ ҺУРАГШАДАЙ хабарай амаралта эхилжэ, эдир хүбүүдэй дунда дүрэ буляалдаата барилдаагаар республикын түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөн уржадар Улаан-Үдэдэ «Труд» бүлгэмэй спортын ордон соо нээгдэбэ.

Улаан-Үдын хүүгэдэй 7-дохи спортын һургуулиин, Баргажанай, Түнхэнэй, Улаан-Үдын, Зэдын, Загарайн, Хэжэнгын аймагуудай 152 эдир барилдаашад мүрысөөндэ хабаадана.

★ ЭРЭШҮҮЛЭЙ дунда волейболоор «Урожай» бүлгэмэй областной Соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн һаяхан Турунтаево тосхондо боложо дүүрэбэ. Мүрысөөндэ 8 команда хабаадаа.

Гурбан үдэрэй турша соо болоһон мүрысөөнэй дүнгөөр Буряадай хүдөө ажахын институдай суглуулагдамал команда илажа, дамжуулгын кубогаар шагнагдаба. Прибайкалиин волейболистнууд — хоёрдохи, Ивалгын гидромелиоративна техникумэй спортсменүүд гурбадахи һуури эзэлһэн байна. Прибайкалиин волейболист А. Михайлов, А. Тыхеев, В. Халтанов (хоюулаа хүдөө ажахын институдһаа) мүрысөөнэй бэрхэ спортсменүүд гэжэ тоологдобо.

★ УРИЛДААГААР Россин Федерациин түрүү һуури эзэлэлгын түгэсхэлэй мүрысөөн Хойто Кавказдахи Черкесск хотодо нээгдэхэнь. Манай республикын кроссменүүд энээндэ хабаадахаяа һаяхан мордоо. Улаан-Үдын 35-дахи һургуулиин 8-дахи классай һурагша Надя Лясоцкая, «Трудовые резервын» — Таня Селехова, Татьяна Калашникова, Кабанскын дунда һургуулиин һурагша Михаил Звездин, Сэлэнгын дунда һургуулиһаа Владимир Брянский, Павел Яковлев («Трудовые резервы»), Зүүн Сибириин технологическа институдай студентка Татьяна Алеева, Ербановай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын техникумэй багша Анна Галсанова, Улаан-Үдын индустриально-педагогическа техникумэй һурагша Анатолий Зайцев, Алексей Михалев («Урожай») командын бүридэлдэ ороно.

★ ДААМААР «Урожай» бүлгэмэй областной Соведэй түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөн Буряадай хүдөө ажахын техникумэй спортын зал соо боложо байна.

Дүрбэн наадanай һүүлээр нэгэдэхи разрядтайшуул К. Дондоков (БСХИ), Б. Бадмаев, (Ярууна), мастерта кандидат Н. Баранов (Улаан-Үдэ) тус тустаа 3,5 очкотой болонхой.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» мартын 26-да Москвада үнгэргэгдэһэн тиражай дүнгүүд иимэ:

«Спортлото»: 18 (городки), 21 (мори урилдаан), 26 (мотобол), 29 (парашютна спорт), 33 (регби), 36 (слалом):

«Спортлото-2»: 7 (биатлон), 12 (уһанай-моторно спорт), 15 (уһан дээрэ бүмбэгөөр наадалга), 25 (сана-трамплин), 30 (далбагата спорт), 41 (теннис). (ТАСС).

ХИЛЫН СААНАҺАА

ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй Конгын Ажалай партиин ЦК-гай Түрүүлэгшэ, Конгын Арадай Республикын Президент, гүрэнэй толгойлогшо, Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Мариан Нгуабитай уулзаһан тухай мэдээсэлые гадаадын хэблэл үргэнөөр толилно. Совет-конгын харилсаа саашань үргэдхэн гүнзэгырүүлхые хоёр талын хүсэжэ байһыень тэмдэглэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнын, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуровай, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкын, Конгын гүрэнэй толгойлогшо М. Нгуабиин хоорондо хөөрэлдөөнүүдэй эхилһэн тухай газетэнүүд мэдээсэнэ. Эдэнь үнэн зүрхэнэй, хани ёһоной оршон байдалда үнгэрнэ гээд тэмдэглэгдэнэ.

Гамбиин Республикын Президент Дауда Кайраб Джаварын хани ёһоной албанай хэрэгээр СССР-тэ ерээд бусаһан тухай совет-гамбиин коммюникее гадаадын хэблэл тунхаглана.

Франциин Премьер-Министр Ж. Ширагай Советскэ Союзда ерээд бусаһанай дүнгүүдые Польшын «Глос працы» газетэ «Хөөрэлдөөн ба хани харилсаан» гэһэн гаршагтайгаар толилбо. Энэнь хоёр ороной аша туһада, Европодо ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал, аюулгүй байдал бэхижүүлгын аша туһада һайнаар нүлөөлхэ байха гээд тэмдэглэнэ.

США-гай гүрэнэй секретарь Г. Киссинджерэй Дүтын Зүүн зүгэй гүрэнүүдээр ябалгань урагшагүй байба гээд олон газетэнүүд шэнжэлнэ. Энэ район тушаа баримталан бэелүүлдэг политикаяа США-гай дахин хаража үзэхэ һанаатай байһан тухай президент Дж. Форд мэдүүлбэ.

Дүтын Зүүн зүгэй асуудалые шиидхэхын тула эбэй конференциин хүдэлмэри Женевэдэ дары һэргээхэ шухала.

Король Фейсалай бэедэ хоро хүргэһэнтэй дашарамдуулан, Саудовска Аравидахи байдал газетэнүүдэй анхарал ехээр татана.

ДЕЛИ

Аша үрэ ехэтэй харилсаан

ТАСС

Олон хэһэгээр эндэ хэблэгдэн гарадаг «Совьет лэнд» журналай тусхай номер совет-индиин экономическа харилсаанай 20 жэлэй ойдо зорюулагдана. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай, Индиин Республикын Премьер-Министр Индира Гандиин журналай уншагшадта эльгээһэн амаршалгануудаар энэ номер нээгдэбэ.

Хоёр ороной арадуудай ажана байдалай, хүгжэлтэ дэбжэлтын аша туһада, Азида ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангахын аша туһада Советскэ Союз, Инди саашадаашье хүсэлэл оролдолгоёо нэгэдүүлхэ юм гээд этигэн найдажа байһанаа А. Н. Косыгин амаршалга соогоо мэдүүлнэ.

Индиин-совет экономическа харилсаанай үргэдхэгдэһөөр сэдьхэлээ ханангн байһанаа Индира Ганди мэдүүлнэ. Энэнь Индидэ индустриальна үндэһэ һуури байгуулгада сэгнэшэгүй туһа хүргэнэ.

ЛИМЭ

Үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан

ТАСС

Экономическа хүгжэлтэ дэбжэлтэдэнь Советскэ Союзай ехэ туһа хүргэжэ байһанай түлөө ороной ашагта малтамалай ба элшэ хүсэнэй промышленностиин министр Хорхе Фернандес Мальдонадо тэрээндэ баяр баясхалан хүргэбэ. Перугай социально-экономическа хүгжэлтэдэ Советскэ Союз ехэ туһа хүргэнэ гэжэ промышленна хүгжэлтын талаар ООН-ой генеральна хоёрдохи конференци (ЮНИДО) дээрэ совет делегациие толгойлогшо, Гадаадын экономическа харилсаа холбооной талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын орлогшо И. И. Чернышевой, Хорхе Фернамдес Мальдонадын хөөрэлдөөнэй үедэ тэмдэглэгдэһэн байна.

Совет-перугай холбоо барисаае бүхы талаарнь саашадань үргэдхэхэ асуудалнууд уулзалгын үедэ хаража үзэгдөө.

БЕЛГРАД

Хамтын коммюнике тунхаглагдаа

ТАСС

Финляндиин президент У. Кекконенэй СФРЮ-дэ ошожо, хөөрэлдөөнүүдые хэһэн тухай хамтын коммюнике эндэ толилогдобо. Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар нииТэевропын зүблөөе энээндэ хабаатай оронуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар байгша оной тэн багаар үнгэргэхэ бүхы арга бии гээд хоёр ороной президентнүүд тэмдэглэнэ. Энэ зүблөөн Европын оронуудай үргэн ехэ, адли тэгшэ эрхэтэй харилсаае хүгжөөлгэдэ шухала алхам болохо, уласхоорондын гол шухала бусад асуудалнуудые эбэй ёһоор шиидхэлгэдэ таатай һайн аргануудыень нээхэ гээд этигэн найдажа байһанаа эдэнэр мэдүүлбэ. Уласхоорондын аюулгүй байдалай аша туһада зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха шухала хэмжээнүүдые абаха хэрэгтэй гээд документ соо хэлэгдэнэ.

Президентнүүд И. Броз Тито, У. Кекконен уласхоорондын бусад шухала асуудалнуудые хаража үзөө, зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар хоёр орон нэгэн адли һаналтай байна гээд сэдьхэлээ ханангяар тэмдэглээ.

Финляндида ошохо урилыень СФРЮ-гэй президент И. Броз Тито хүлеэн абаба.

ЛИМЭ

Перугай Компартиин ЦК-гай пленум

ТАСС

Перудахи революционно хүгжэлтые дэмжэдэг патриотическа бүхы хүсэнүүдые нэгэдүүлхын түлөө тэмсэхэ уряатайгаар Перугай Компартиин ЦК-гай эндэ болоһон пленумдэ хабаадагшад ажалшадта хандаба. Пленум орон доторхи политическэ байдалые зүбшэн хэлсээд, һаяын сагта Перугай коммунистнуудай бэелүүлхэ гол зорилгонуудые хараалаа.

Дотоодын ба гадаадын хархис хүсэнүүдһээ Перугай хүн зониие хамгаалха, Перугай революциин мүнөөнэй шатые улам хүгжөөхэ шухала гээд баталагдан абтаһан тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

БРАЗИЛИА

Хани харилсаан бэхижэнэ

ТАСС

Совет-бразилиин худалдаа наймаанай-экономическа хамтын комисси хүдэлмэреэ эндэ дүүргэбэ.

Совет делегациин толгойлогшо, СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министрэй орлогшо А. Н. Манжуло, Бразилиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Азереду да Сильвейра хоёр ороной хоорондохи худалдаа наймаае нилээд үргэдхэхөөр хараалһан хэлсээндэ гар табяа. 1975 ондо СССР-эй, Бразилиин хоорондохи худалдаа наймаанай хэмжээн нёдондо жэлэйхиһээ гурба дахин үргэдхэгдэхөөр хараалагдана.

СССР машина, түхеэрэлгэнүүдые Бразилида эльгээхэ юм. Советскэ Союз тэндэһээ бүд, гутал, кофе, какао болон бусад эд бараа худалдажа абаха байна.

ЛИССАБОН

Португалиин шэнэ правительство

ТАСС

Португалиин Саг зуурын шэнэ правительствын эмхидхэгдэһэн тухай эндэ соносхогдоо. Премьер-министр Васку Гонсалвиш урда мэтээр тэрэниие толгойлно.

Правительственна бүлэглэлдэ ородог политическэ дүрбэн партиин — Португалиин компартиин, Португалиин демократическа хүдэлөөнэй (ПДД), социалис партиин, арадай-демократическа партиин түлөөлэгшэд правительствын бүридэлдэ ороно. Эдэ парти бүхэнһөө хоёр хүн правительствада оронхой. ПДД-гэй партиин түлөөлэгшэд тэрэнэй бүридэлдэ түрүүшынхеэ оруулагдаа.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөнэй (ДВС) долоон түлөөлэгшэ, мүн партийнабэшэ хэдэн мэргэжэлтэд правительствада оробо.

Алваро Куньял (компарти), Перейра ди Моура (ПДД), Мариу Соариш (социалис парти), Магальяиш Мота (арадай-демократическа парти) гүрэнэй министрнүүдэй тушаалнуудта томилогдоһон байна.

ДВС-эй түлөөлэгшэ, гүрэнэй министр байһан Мелу Антуниш гадаадын хэрэгүүдэй министрээр томилогдоо. ДВС-эй түлөөлэгшэ майор Антониу Карлуш Метелу — дотоодын хэрэгүүдэй министр, ДВС-эй түлөөлэгшэ Силвану Рибейру — национальна обороны министр, майор Жозе Инасиу да Кошта Мартинш ажалай министр болобо.

Компартиин түлөөлэгшэ Вейга ди Оливейра шэнэ правительствада транспортын ба хэлхеэ холбооной министрэй, ПДД-гэй түлөөлэгшэ Жозе Жоакин Фрагозу финансын министрэй тушаал эзэлнэ.

Правительствада демократическа бүхы партинуудай ороһонтойнь дашарамдуулан, сэдьхэлээ ханангн байһан тухайдаа Португалиин олониитэ мэдүүлнэ.

КАИР

Саудовска Аравиин король алуулаа

ТАСС

Мусульман һайндэртэй дашарамдуулан, мартын 25-да Эр-Риядахи Королевскэ ордон соо болоһон баяр ёһололой үеэр Саудовска Аравиин король Фейсал алуулһан байна. Тэрэнэй зээ хүбүүн принц Фейсал Ибн Мусаид королиин бэедэ хоро хүргөө.

Урда тээнь премьер-министрэй орлогшо байһан, королиин дүү принц Халед Ибн Абдель Азиз Ас-Сауд Саудовска гүрэнэй шэнэ король болгогдон соносхогдобо.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Ниитын эдеэ хоол» — түрүү бэшэг. «Үндэр баян үргасын «нюусанууд» — В. Суворовой статья. Хонидой түл абалга тухай мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. «Партиин зааһан замаар» — ТАСС-ай материал.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Сагай эрилтээр» — В. Баторовай статья. «Зүг чиглэлгүйгөөр» — А. Рыжковой статья.

Гурбадахи хуудаһанда. «Найман жэлэй һургуули дүүргээд...» — С. Дмитриевэй статья.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Мүнөөшье жагсаалдаа» — С. Цыдыповэй фото-мэдээсэл. «Гал дүлэн соогуур» — Ф. Мадагуевай корреспонденци.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «Коська, шандаган ба булага». «Хэмши?». «Бардам Шарик» — мультфильмнүүдэй программа. (үнгэтэ). 10.35 — «Зимородок» — уран һайханай фильм. 11.50 — «Один за всех, все за одного» (үнгэтэ). 12.50 — Шэнэ һонин. 13.00 — «Мишка-коротышка» — мультфильм. (5-дахи сери). 13.25 — Мариин АССР-эй дуу, хатарай ансамблиин концерт (үнгэтэ). 13.55—14.05 — Забһарлалга. 14.05 — «Социалис оронуудай байдал» (үнгэтэ). 14.35 — «Трудные этажи» — уран һайханай фильм (4-дэхи сери). 15.40 — «Залуушуул» гэһэн дамжуулга. 16.20 — СССР-эй арадай артист И. С. Козловскиин концерт. 17.15 — «Театрай уласхоорондын үдэр». 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.00 — Мариин АССР-эй дуу, хатарай, ансамблиин концерт. 19.30 — «Социалис оронуудай байдал». 20.00 — «Трудные этажи». — уран һайханай фильм (4-дэхи сери).

Улаан-Үдэ. 21.05 — Телевизионно һонин. 21.25 — «Байгалай шэмэг» — тележурнал (буряадаар).

Ред...
Ц. Ц. ЦИБУ...

Манай адрес, теле...
г. Улан-Удэ, ул. Ле...
Телефоны: реда... 2-54-54, приёмная — ... зам. редактора — ... зам. редактора — ... отв. секретаря — ... секретариат — 2-66... делы: партийной ж... 2-60-91, сельского ... ва — 2-64-36, 2-63... паганды и агитации — ... промышленности и ... тельства — 2-61-35, ... ского строительства и ... 2-69-58, культуры и ... 2-60-21, писем и се... 2-67-81, информа... 2-34-05, обществе... ёмная — 2-56-62, ... бюро — 2-57-63, ... ская — 2-35-95, фо... тория — 2-33-61.

 Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-04433. Заказ ...